

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president.

Louis Benedik, treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

PO DVANAJSTIH LETIH

Včeraj je minilo dvanaest let izza časa, ko je bil odan v svetovni vojni prvi strel. Izbruhnila je strašna vojna, v katero je bila zapletena polovica sveta.

Razni narodi so se borili za razne cilje in ideale. Nekateri so se bili za čast in poštenost, nekateri za blagobit svoje očetjave, nekateri za demokracijo in svobodo, nekateri iz strahu in obupa.

Vseposplošno je pa prevladovalo geslo: — Ta vojna mora biti zadnja. In ko so diplomati sklepali sleparske mirovne pogodbe, niso nikdar pozabili poudarjati, da je bila ta vojna zadnja in da človeštvo ne sme biti nikdar več pahnjeno v slični razvrat.

Toda vse kaže, da se bo še treba boriti za očetnjavo, za milo domovino, za demokracijo, za civilizacijo, za visoke cilje in ideale, kajti:

Anglija da vsako leto za armado in mornarico 573 milijonov dolarjev; Francija 255 milijonov dolarjev; Japonska 219 milijonov dolarjev, itd., itd.

Pravijo, da je svet star že par milijonov let.

Ali se sploh še ni izpametoval, ali mu je pa že začelo iti na otročje?

LAŠKI SPOMENIKI

Lahi postavljajo po slovenskem Primorju spomenike.

Postavili so ga na Krnu, v Gorici stoji in v Trstu, in menda je skoro ni slovenske vasi, ki bila brez njega.

Spomeniki niso trajne vrednosti in trajnega pomena. Naj bo bron še tako pristen in debel, polagoma ga bo zelenec vendarle razjedel.

Naj bo kamen še tako močan, in še tako pristno kararski, naradni elementi ga bodo tekom let razobličili.

Pa nič zato.

Lahi so si postavili ogromen spomenik, katerega zob časa ne more izgledati in nobena sila podreti.

Kajti ta spomenik ima silen temelj — postavljen je naravnost v srce našega naroda.

To je spomenik nasilja, nepravde, krivice, onečaščenja najsvetejših svetinj, to je spomenik hinavstva, falotstva, banditstva, nepoštenosti, sleparije, fakinstva, ropa, mnora in sploh vseh strahot, ki jih je Dante v svojem "Peklu" omenil.

Kralji in cesarji bodo že zdavnaj izginili in ž njimi vred bo izginila dedna pravica, toda ta spomenik jo bo še vedno imel.

Prehajal bo iz roda v rod, ker je zračen s sreem primorskega slovenstva.

Dopisi.

Chicago, Ill.

Precej dopisov čitam v vašem listu G. N. iz našega mesta ali o Evharističnem kongresu je bilo dosedaj še bolj malo poročanega. Zato rajši hočem jaz malo opisati kongresne prizore, katerih sem se udeležil.

V začetku kongresa je bil velik slovenski shod v dvorani Kolumbusovih vitežev. Na večjih shodih sem bil navzoč, ali na tako veličastnem kakor je bil ta, še nisem bil. Govorniki so bili vsi prve vrste, ali popravič rečeno, najboljši govornik je bil pa Rev. Plevnik.

V začetku kongresa je bil velik slovenski shod v dvorani Kolumbusovih vitežev. Na večjih shodih sem bil navzoč, ali na tako veličastnem kakor je bil ta, še nisem bil. Govorniki so bili vsi prve vrste, ali popravič rečeno, najboljši govornik je bil pa Rev. Plevnik.

V začetku kongresa je bil velik slovenski shod v dvorani Kolumbusovih vitežev. Na večjih shodih sem bil navzoč, ali na tako veličastnem kakor je bil ta, še nisem bil. Govorniki so bili vsi prve vrste, ali popravič rečeno, najboljši govornik je bil pa Rev. Plevnik.

V začetku kongresa je bil velik slovenski shod v dvorani Kolumbusovih vitežev. Na večjih shodih sem bil navzoč, ali na tako veličastnem kakor je bil ta, še nisem bil. Govorniki so bili vsi prve vrste, ali popravič rečeno, najboljši govornik je bil pa Rev. Plevnik.

nega. Tako ljudstva in duhovništva skupaj zbrana se svet ni videl.

Nekaj krasnega je tudi bilo, ko je šel glas petja sv. maši in drugih pevcev in pridig po radio, tako da se je razlegalo daleč naokoli. Po mestih, kjer imajo radio, so slišali tako kot bi bili navzoči. V Mundelain je bila slovesnost ravno tako kot v Stadiumu, samo da je bila k sklepu še procesija, v kateri so bili zastopani vsi narodi sveta, kardinali, škofje in in duhovščina. Zares, nekaj krasnega je bilo.

Vreme je bilo lepo vseskozi, samo v Mundelain se je popoldan malo dež usul. Zrakoplovi so vedno krožili po zraku in jemali slike. Vsi ameriški časopisi so donasili slike in poročila v znak spoštovanja, samo selovenski socijalisti v Lawndale so bljuvali nanj žveplo.

Čital sem v G. N. dopis Mr. Pogorela, v katerem piše, da so ga odstranili iz dvorane, in kako da so ga Kremenševa mati nahručili pred cerkvijo. V Slovenski dvorani nisem bil takrat navzoč.

Kakor sem slišal, je neki govornik v svojem govoru udrihal čez G. N., češ, da je že marsikateri ob vero spravil, Mr. Pogorelec je pa rekel, da je po njegovem mnenju G. N. neuristranski. Zato je bil pozvan na cesto.

Kremenševi materi pa svetujem, da bi se rajši bolj zavzeli za svoje lastne zadeve, od katerih bi imeli večje koristi, kakor pa, da bi se toliko vtikali v zadeve drugih.

Pozdrav vsem Slovenem in Slovenkam!

Poročevalec.

Selo Moste, Slovenija.

"Slovensko pevsko društvo Moste" v Mostah pri Ljubljani je poslalo svojo petindvajsetletnico v nedeljo dne 4. julija v gostilniških prostorih g. J. Erbežnika z razvitjem društvenega prapora.

Na predvečer v soboto 3. julija je priredilo sodelovanje železničarske godbe podoknic in bakljado gospej Rahmetovi na Selu.

V nedeljo ob tretji uri popoldne je bil na lepo okrašenem vrtu g. Erbežnika javni nastop jubilantnega društva in treh drugih pevskih društev — Zora, Sloga, Krakovo, Trnovo — katere so se odzvala povabilu in s svojim zares lepim petjem pomagala k dobremu uspehu slavnosti. Kljub oblačnemu vremenu zbralo se je na veseličnem prostoru nepričakovano veliko občinstva. Mladi in prijazni predsednik g. Ignac Cunder in podpredsednik g. August Lenasi sta sprejemala goste, kateri so občudovali razvito zastavo, katero je izdelala po načrtu slikarja Briceja iz Ljubljane, znana tverka J. Neškudla, sv. Petra cesta št. 25, Ljubljana. Zastavo je kinčal lep šopek cvetlic in krasten trak, darilo kumice gospe Betke Rahne.

Ob petih popoldne je izročil predsednik g. Cunder častne diplome z primernim nagovorom in sicer gospej Rahne, pevcu tov. Erbežniku, in tov. Kelbelju. Vsi poročenci so se zahvalili s toplimi besedami, želeč društvu še nadaljnjega napredka. V dobro premišljenem govoru je bodril g. Erbežnik marsikatero priučenega malomarneža, kateri je bil pred leti član jubilantnega društva, naj stopi zopet v vrste pevcev.

Nato je sledil skupen nastop vseh društev s staro, a vendar vedno lepo pesmijo "Jadransko morje". S tem je bil spored končan; pričela se je prosta zabava, ples, srečolov, šaljiva pošta itd. Pri srečolovu sem zadel velike lesene grablje; nisem jih prekel, kakor svoječasno neki ljubljanski nemškutar, ko so ga zadele v nos, ampak zadaj jih na ramo in nesel domov. Izbijala se je sicer marsikatera šala na moj račun, a grablje so pa le moje, četudi se jih ne bom sam mnogo posluževal.

Omenjeno naj bo še, da je bil pri celi prireditvi uzoren red, jed in pijača izborna in četudi nimamo, hvala Bogu, tukaj prohibicije, nisem videl na prostoru ne enega pijanega človeka. Naj bi enega pijanega človeka. Naj bi enega pijanega človeka.

Večkrat vidim, da se Peter Zgaga zgraža nad kratkimi krili Amerikank; naj se potolaži tukaj v Ljubljani nosijo še krajsa. "Lipstick" in drugi kosmetični predmeti so tudi pri tukajšnjem neznem spolu jako priljubljeni, bobbed hair v splošni navadi, pregovor "dolgi lasje, a kratka pamet" se bi moral sedaj glasiti "kratki lasje, a še krajsa pamet".

Ljubljana ni več provinčialno mesto, ampak velemesto z lepimi sprehajališči, kavarnami, hoteli, bankami, itd. Posebno advokatov ne manjka, kateri so vsi zaposleni. Naši ljudje se še zmiraj radi tožarijo za ničvredne stvari, kazensko sodišče in stanovanjsko sodišče ima zmira dosti opravka. Z nebeško potrpežljivostjo poslušajo sodniki stranke, jih poskušajo pobotati; ako ostanejo taki po-

Vtis, katerega naredi ta nebeško lepi kraj, ostane vsakemu obiskovalcu v trajnem spominu. Mali otok s cerkvico, na strmi skali zgrajen stari grad, na drugi strani ogromna skala, imenovana "strmi babji zob" (ta skala je imenovana tako, ker je njena oblika slična zobu (podočniku), vse to so zanimivosti, katerih ne vidiš nikjer drugje.

Omenim naj še, da se nahaja na Bledu tudi grad Svubor, kamor prihaja priljubljen in demokratiški kralj Aleksander vsako poletje s svojo družino na oddih. Ako bo obiskal ta kraj, boš lahko s prepričanjem rekel: "Naj bo lepa le tujina, lepša kakor dom moj ni".

Večkrat vidim, da se Peter Zgaga zgraža nad kratkimi krili Amerikank; naj se potolaži tukaj v Ljubljani nosijo še krajsa. "Lipstick" in drugi kosmetični predmeti so tudi pri tukajšnjem neznem spolu jako priljubljeni, bobbed hair v splošni navadi, pregovor "dolgi lasje, a kratka pamet" se bi moral sedaj glasiti "kratki lasje, a še krajsa pamet".

Ljubljana ni več provinčialno mesto, ampak velemesto z lepimi sprehajališči, kavarnami, hoteli, bankami, itd. Posebno advokatov ne manjka, kateri so vsi zaposleni. Naši ljudje se še zmiraj radi tožarijo za ničvredne stvari, kazensko sodišče in stanovanjsko sodišče ima zmira dosti opravka. Z nebeško potrpežljivostjo poslušajo sodniki stranke, jih poskušajo pobotati; ako ostanejo taki po-

Vtis, katerega naredi ta nebeško lepi kraj, ostane vsakemu obiskovalcu v trajnem spominu. Mali otok s cerkvico, na strmi skali zgrajen stari grad, na drugi strani ogromna skala, imenovana "strmi babji zob" (ta skala je imenovana tako, ker je njena oblika slična zobu (podočniku), vse to so zanimivosti, katerih ne vidiš nikjer drugje.

Omenim naj še, da se nahaja na Bledu tudi grad Svubor, kamor prihaja priljubljen in demokratiški kralj Aleksander vsako poletje s svojo družino na oddih. Ako bo obiskal ta kraj, boš lahko s prepričanjem rekel: "Naj bo lepa le tujina, lepša kakor dom moj ni".

Večkrat vidim, da se Peter Zgaga zgraža nad kratkimi krili Amerikank; naj se potolaži tukaj v Ljubljani nosijo še krajsa. "Lipstick" in drugi kosmetični predmeti so tudi pri tukajšnjem neznem spolu jako priljubljeni, bobbed hair v splošni navadi, pregovor "dolgi lasje, a kratka pamet" se bi moral sedaj glasiti "kratki lasje, a še krajsa pamet".

Ljubljana ni več provinčialno mesto, ampak velemesto z lepimi sprehajališči, kavarnami, hoteli, bankami, itd. Posebno advokatov ne manjka, kateri so vsi zaposleni. Naši ljudje se še zmiraj radi tožarijo za ničvredne stvari, kazensko sodišče in stanovanjsko sodišče ima zmira dosti opravka. Z nebeško potrpežljivostjo poslušajo sodniki stranke, jih poskušajo pobotati; ako ostanejo taki po-

Vtis, katerega naredi ta nebeško lepi kraj, ostane vsakemu obiskovalcu v trajnem spominu. Mali otok s cerkvico, na strmi skali zgrajen stari grad, na drugi strani ogromna skala, imenovana "strmi babji zob" (ta skala je imenovana tako, ker je njena oblika slična zobu (podočniku), vse to so zanimivosti, katerih ne vidiš nikjer drugje.

Omenim naj še, da se nahaja na Bledu tudi grad Svubor, kamor prihaja priljubljen in demokratiški kralj Aleksander vsako poletje s svojo družino na oddih. Ako bo obiskal ta kraj, boš lahko s prepričanjem rekel: "Naj bo lepa le tujina, lepša kakor dom moj ni".

Večkrat vidim, da se Peter Zgaga zgraža nad kratkimi krili Amerikank; naj se potolaži tukaj v Ljubljani nosijo še krajsa. "Lipstick" in drugi kosmetični predmeti so tudi pri tukajšnjem neznem spolu jako priljubljeni, bobbed hair v splošni navadi, pregovor "dolgi lasje, a kratka pamet" se bi moral sedaj glasiti "kratki lasje, a še krajsa pamet".

Ljubljana ni več provinčialno mesto, ampak velemesto z lepimi sprehajališči, kavarnami, hoteli, bankami, itd. Posebno advokatov ne manjka, kateri so vsi zaposleni. Naši ljudje se še zmiraj radi tožarijo za ničvredne stvari, kazensko sodišče in stanovanjsko sodišče ima zmira dosti opravka. Z nebeško potrpežljivostjo poslušajo sodniki stranke, jih poskušajo pobotati; ako ostanejo taki po-

Vtis, katerega naredi ta nebeško lepi kraj, ostane vsakemu obiskovalcu v trajnem spominu. Mali otok s cerkvico, na strmi skali zgrajen stari grad, na drugi strani ogromna skala, imenovana "strmi babji zob" (ta skala je imenovana tako, ker je njena oblika slična zobu (podočniku), vse to so zanimivosti, katerih ne vidiš nikjer drugje.

Omenim naj še, da se nahaja na Bledu tudi grad Svubor, kamor prihaja priljubljen in demokratiški kralj Aleksander vsako poletje s svojo družino na oddih. Ako bo obiskal ta kraj, boš lahko s prepričanjem rekel: "Naj bo lepa le tujina, lepša kakor dom moj ni".

Večkrat vidim, da se Peter Zgaga zgraža nad kratkimi krili Amerikank; naj se potolaži tukaj v Ljubljani nosijo še krajsa. "Lipstick" in drugi kosmetični predmeti so tudi pri tukajšnjem neznem spolu jako priljubljeni, bobbed hair v splošni navadi, pregovor "dolgi lasje, a kratka pamet" se bi moral sedaj glasiti "kratki lasje, a še krajsa pamet".

Wilbur Instant COCOA UBS

prišli ameriški zakonodajalci sem in bi videli, kako se družine ob nedeljah pri čaši pive ali vina na vrtil posteno zabavajo in da je primeroma malo izgrediv. Stavim pa sto proti eni, da bi ravno ti zakonodajalci in propagatorji prohibicije, vsako večer šli v svoje postelje z več kot primerno vinoko težo. A tudi tukaj se je že pričelo protialkoholno gibanje. Tozadevne seje se vrše navadno v neki gostilni: spredaj predava govornik o Belebuhnu alkoholizmu, zadaj se pa pije, tako da pride vsak na svoj račun. Značilno je tudi, da je bil v nekem mestu v Sloveniji izvoljen predsednikom društva za pobijanje pijančevanja neki vinski trgovec. Nič bat', ako pridete domov, si boste lahko ugasnili žejo z rujnim vinom 12 do 18 dinarjev — 24 do 36 centov liter, medtem ko plačujete sedaj v Ameriki v kaki speak easy po dolar za steklenico godle.

Zadnji mesec sem se odzval povabilu tudi v Ameriki dobro znane dr. Shvegele ter ga obiskal s soprogo na njegovem gradu na Bledu. Razkazal mi je svoje obširno posestvo, krasne slike jugoslovankih umetnikov, lepo opremljeno turško sobo, dve velikanski galvi ameriških moosov, da se celo živega ameriškega orla ima privezanega pri stehi. Na obisku tam sta se nahajali tudi Miss Gertrude Nichols in Miss Frances Nichols, nečakinji L. O. Evansa, Attorney General of Anaconda Coper and Silver Mining Co., Butte, Mont. Nista zamogli dosti prehvaliti lepote Bleda in naših mogočnih gora in uverjen sem, da bosta, ko prideta domov, v svojih krogih veliko pripomogli k temu, da se bo čimveč Amerikancev ogledalo čarobno krasoto Gorenjske.

Tudi rojaki, kateri pridejo v domovino na poset, bi se lahko malo bolj zanimali za "otok bleški, kinč nebeški", saj stane vožnja iz Ljubljane do Lesca samo 21 dinarjev, t. j. 38 centov, a autobus iz Lesca do Bleda 10 dinarjev — 18 centov. Na Lescah so tudi izvoški na razpolago, kateri pa računajo po 40 dinarjev, a v zameno, ako si dosti neumen, da plačaš, tudi 50 do 60 dinarjev.

Vtis, katerega naredi ta nebeško lepi kraj, ostane vsakemu obiskovalcu v trajnem spominu. Mali otok s cerkvico, na strmi skali zgrajen stari grad, na drugi strani ogromna skala, imenovana "strmi babji zob" (ta skala je imenovana tako, ker je njena oblika slična zobu (podočniku), vse to so zanimivosti, katerih ne vidiš nikjer drugje.

Omenim naj še, da se nahaja na Bledu tudi grad Svubor, kamor prihaja priljubljen in demokratiški kralj Aleksander vsako poletje s svojo družino na oddih. Ako bo obiskal ta kraj, boš lahko s prepričanjem rekel: "Naj bo lepa le tujina, lepša kakor dom moj ni".

Večkrat vidim, da se Peter Zgaga zgraža nad kratkimi krili Amerikank; naj se potolaži tukaj v Ljubljani nosijo še krajsa. "Lipstick" in drugi kosmetični predmeti so tudi pri tukajšnjem neznem spolu jako priljubljeni, bobbed hair v splošni navadi, pregovor "dolgi lasje, a kratka pamet" se bi moral sedaj glasiti "kratki lasje, a še krajsa pamet".

Ljubljana ni več provinčialno mesto, ampak velemesto z lepimi sprehajališči, kavarnami, hoteli, bankami, itd. Posebno advokatov ne manjka, kateri so vsi zaposleni. Naši ljudje se še zmiraj radi tožarijo za ničvredne stvari, kazensko sodišče in stanovanjsko sodišče ima zmira dosti opravka. Z nebeško potrpežljivostjo poslušajo sodniki stranke, jih poskušajo pobotati; ako ostanejo taki po-

Vtis, katerega naredi ta nebeško lepi kraj, ostane vsakemu obiskovalcu v trajnem spominu. Mali otok s cerkvico, na strmi skali zgrajen stari grad, na drugi strani ogromna skala, imenovana "strmi babji zob" (ta skala je imenovana tako, ker je njena oblika slična zobu (podočniku), vse to so zanimivosti, katerih ne vidiš nikjer drugje.

Omenim naj še, da se nahaja na Bledu tudi grad Svubor, kamor prihaja priljubljen in demokratiški kralj Aleksander vsako poletje s svojo družino na oddih. Ako bo obiskal ta kraj, boš lahko s prepričanjem rekel: "Naj bo lepa le tujina, lepša kakor dom moj ni".

Večkrat vidim, da se Peter Zgaga zgraža nad kratkimi krili Amerikank; naj se potolaži tukaj v Ljubljani nosijo še krajsa. "Lipstick" in drugi kosmetični predmeti so tudi pri tukajšnjem neznem spolu jako priljubljeni, bobbed hair v splošni navadi, pregovor "dolgi lasje, a kratka pamet" se bi moral sedaj glasiti "kratki lasje, a še krajsa pamet".

Ljubljana ni več provinčialno mesto, ampak velemesto z lepimi sprehajališči, kavarnami, hoteli, bankami, itd. Posebno advokatov ne manjka, kateri so vsi zaposleni. Naši ljudje se še zmiraj radi tožarijo za ničvredne stvari, kazensko sodišče in stanovanjsko sodišče ima zmira dosti opravka. Z nebeško potrpežljivostjo poslušajo sodniki stranke, jih poskušajo pobotati; ako ostanejo taki po-

Vtis, katerega naredi ta nebeško lepi kraj, ostane vsakemu obiskovalcu v trajnem spominu. Mali otok s cerkvico, na strmi skali zgrajen stari grad, na drugi strani ogromna skala, imenovana "strmi babji zob" (ta skala je imenovana tako, ker je njena oblika slična zobu (podočniku), vse to so zanimivosti, katerih ne vidiš nikjer drugje.

Omenim naj še, da se nahaja na Bledu tudi grad Svubor, kamor prihaja priljubljen in demokratiški kralj Aleksander vsako poletje s svojo družino na oddih. Ako bo obiskal ta kraj, boš lahko s prepričanjem rekel: "Naj bo lepa le tujina, lepša kakor dom moj ni".

Večkrat vidim, da se Peter Zgaga zgraža nad kratkimi krili Amerikank; naj se potolaži tukaj v Ljubljani nosijo še krajsa. "Lipstick" in drugi kosmetični predmeti so tudi pri tukajšnjem neznem spolu jako priljubljeni, bobbed hair v splošni navadi, pregovor "dolgi lasje, a kratka pamet" se bi moral sedaj glasiti "kratki lasje, a še krajsa pamet".

Ljubljana ni več provinčialno mesto, ampak velemesto z lepimi sprehajališči, kavarnami, hoteli, bankami, itd. Posebno advokatov ne manjka, kateri so vsi zaposleni. Naši ljudje se še zmiraj radi tožarijo za ničvredne stvari, kazensko sodišče in stanovanjsko sodišče ima zmira dosti opravka. Z nebeško potrpežljivostjo poslušajo sodniki stranke, jih poskušajo pobotati; ako ostanejo taki po-

Vtis, katerega naredi ta nebeško lepi kraj, ostane vsakemu obiskovalcu v trajnem spominu. Mali otok s cerkvico, na strmi skali zgrajen stari grad, na drugi strani ogromna skala, imenovana "strmi babji zob" (ta skala je imenovana tako, ker je njena oblika slična zobu (podočniku), vse to so zanimivosti, katerih ne vidiš nikjer drugje.

Omenim naj še, da se nahaja na Bledu tudi grad Svubor, kamor prihaja priljubljen in demokratiški kralj Aleksander vsako poletje s svojo družino na oddih. Ako bo obiskal ta kraj, boš lahko s prepričanjem rekel: "Naj bo lepa le tujina, lepša kakor dom moj ni".

Večkrat vidim, da se Peter Zgaga zgraža nad kratkimi krili Amerikank; naj se potolaži tukaj v Ljubljani nosijo še krajsa. "Lipstick" in drugi kosmetični predmeti so tudi pri tukajšnjem neznem spolu jako priljubljeni, bobbed hair v splošni navadi, pregovor "dolgi lasje, a kratka pamet" se bi moral sedaj glasiti "kratki lasje, a še krajsa pamet".

Ljubljana ni več provinčialno mesto, ampak velemesto z lepimi sprehajališči, kavarnami, hoteli, bankami, itd. Posebno advokatov ne manjka, kateri so vsi zaposleni. Naši ljudje se še zmiraj radi tožarijo za ničvredne stvari, kazensko sodišče in stanovanjsko sodišče ima zmira dosti opravka. Z nebeško potrpežljivostjo poslušajo sodniki stranke, jih poskušajo pobotati; ako ostanejo taki po-

Vtis, katerega naredi ta nebeško lepi kraj, ostane vsakemu obiskovalcu v trajnem spominu. Mali otok s cerkvico, na strmi skali zgrajen stari grad, na drugi strani ogromna skala, imenovana "strmi babji zob" (ta skala je imenovana tako, ker je njena oblika slična zobu (podočniku), vse to so zanimivosti, katerih ne vidiš nikjer drugje.

Omenim naj še, da se nahaja na Bledu tudi grad Svubor, kamor prihaja priljubljen in demokratiški kralj Aleksander vsako poletje s svojo družino na oddih. Ako bo obiskal ta kraj, boš lahko s prepričanjem rekel: "Naj bo lepa le tujina, lepša kakor dom moj ni".

Večkrat vidim, da se Peter Zgaga zgraža nad kratkimi krili Amerikank; naj se potolaži tukaj v Ljubljani nosijo še krajsa. "Lipstick" in drugi kosmetični predmeti so tudi pri tukajšnjem neznem spolu jako priljubljeni, bobbed hair v splošni navadi, pregovor "dolgi lasje, a kratka pamet" se bi moral sedaj glasiti "kratki lasje, a še krajsa pamet".

Ljubljana ni več provinčialno mesto, ampak velemesto z lepimi sprehajališči, kavarnami, hoteli, bankami, itd. Posebno advokatov ne manjka, kateri so vsi zaposleni. Naši ljudje se še zmiraj radi tožarijo za ničvredne stvari, kazensko sodišče in stanovanjsko sodišče ima zmira dosti opravka. Z nebeško potrpežljivostjo poslušajo sodniki stranke, jih poskušajo pobotati; ako ostanejo taki po-

Vtis, katerega naredi ta nebeško lepi kraj, ostane vsakemu obiskovalcu v trajnem spominu. Mali otok s cerkvico, na strmi skali zgrajen stari grad, na drugi strani ogromna skala, imenovana "strmi babji zob" (ta skala je imenovana tako, ker je njena oblika slična zobu (podočniku), vse to so zanimivosti, katerih ne vidiš nikjer drugje.

Omenim naj še, da se nahaja na Bledu tudi grad Svubor, kamor prihaja priljubljen in demokratiški kralj Aleksander vsako poletje s svojo družino na oddih. Ako bo obiskal ta kraj, boš lahko s prepričanjem rekel: "Naj bo lepa le tujina, lepša kakor dom moj ni".

Večkrat vidim, da se Peter Zgaga zgraža nad kratkimi krili Amerikank; naj se potolaži tukaj v Ljubljani nosijo še krajsa. "Lipstick" in drugi kosmetični predmeti so tudi pri tukajšnjem neznem spolu jako priljubljeni, bobbed hair v splošni navadi, pregovor "dolgi lasje, a kratka pamet" se bi moral sedaj glasiti "kratki lasje, a še krajsa pamet".

Ljubljana ni več provinčialno mesto, ampak velemesto z lepimi sprehajališči, kavarnami, hoteli, bankami, itd. Posebno advokatov ne manjka, kateri so vsi zaposleni. Naši ljudje se še zmiraj radi tožarijo za ničvredne stvari, kazensko sodišče in stanovanjsko sodišče ima zmira dosti opravka. Z nebeško potrpežljivostjo poslušajo sodniki stranke, jih poskušajo pobotati; ako ostanejo taki po-

Vtis, katerega naredi ta nebeško lepi kraj, ostane vsakemu obiskovalcu v trajnem spominu. Mali otok s cerkvico, na strmi skali zgrajen stari grad, na drugi strani ogromna skala, imenovana "strmi babji zob" (ta skala je imenovana tako, ker je njena oblika slična zobu (podočniku), vse to so zanimivosti, katerih ne vidiš nikjer drugje.

Omenim naj še, da se nahaja na Bledu tudi grad Svubor, kamor prihaja priljubljen in demokratiški kralj Aleksander vsako poletje s svojo družino na oddih. Ako bo obiskal ta kraj, boš lahko s prepričanjem rekel: "Naj bo lepa le tujina, lepša kakor dom moj ni".

Večkrat vidim, da se Peter Zgaga zgraža nad kratkimi krili Amerikank; naj se potolaži tukaj v Ljubljani nosijo še krajsa. "Lipstick" in drugi kosmetični predmeti so tudi pri tukajšnjem neznem spolu jako priljubljeni, bobbed hair v splošni navadi, pregovor "dolgi lasje, a kratka pamet" se bi moral sedaj glasiti "kratki lasje, a še krajsa pamet".

Ljubljana ni več provinčialno mesto, ampak velemesto z lepimi sprehajališči, kavarnami, hoteli, bankami, itd. Posebno advokatov ne manjka, kateri so vsi zaposleni. Naši ljudje se še zmiraj radi tožarijo za ničvredne stvari, kazensko sodišče in stanovanjsko sodišče ima zmira dosti opravka. Z nebeško potrpežljivostjo poslušajo sodniki stranke, jih poskušajo pobotati; ako ostanejo taki po-

Vtis, katerega naredi ta nebeško lepi kraj, ostane vsakemu obiskovalcu v trajnem spominu. Mali otok s cerkvico, na strmi skali zgrajen stari grad, na drugi strani ogromna skala, imenovana "strmi babji zob" (ta skala je imenovana tako, ker je njena oblika slična zobu (podočniku), vse to so zanimivosti, katerih ne vidiš nikjer drugje.

Omenim naj še, da se nahaja na Bledu tudi grad Svubor, kamor prihaja priljubljen in demokratiški kralj Aleksander vsako poletje s svojo družino na oddih. Ako bo obiskal ta kraj, boš lahko s prepričanjem rekel: "Naj bo lepa le tujina, lepša kakor dom moj ni".

Večkrat vidim, da se Peter Zgaga zgraža nad kratkimi krili Amerikank; naj se potolaži tukaj v Ljubljani nosijo še krajsa. "Lipstick" in drugi kosmetični predmeti so tudi pri tukajšnjem neznem spolu jako priljubljeni, bobbed hair v splošni navadi, pregovor "dolgi lasje, a kratka pamet" se bi moral sedaj glasiti "kratki lasje, a še krajsa pamet".

Ljubljana ni več provinčialno mesto, ampak velemesto z lepimi sprehajališči, kavarnami, hoteli, bankami, itd. Posebno advokatov ne manjka, kateri so vsi zaposleni. Naši ljudje se še zmiraj radi tožarijo za ničvredne stvari, kazensko sodišče in stanovanjsko sodišče ima zmira dosti opravka. Z nebeško potrpežljivostjo poslušajo sodniki stranke, jih poskušajo pobotati; ako ostanejo taki po-

DAR AMERIŠKIH BOY-SCOUTOV

Ameriški boy-scouti so izročili svojim angleškim tovarišem spomin ski kip, ki ga vidite na sliki. Levo od kipa stoji ameriški poslanik Houghton, desno pa angleški prestonalonaslednik v skavtski obleki.

PREGLED

romarjev iz Jugoslavije ne evharistični kongres v Chicagu, ki so bili od strani priseljenjskih oblasti zadržani na Ellis Islandu, in končne odredbe.

Odvedeni na Ellis Island 143; puščeni brez banda 10; puščeni na bond 96; deportiranih 36; še nerešenih 1.

PREGLED

romarjev iz Jugoslavije na evharistični kongres v Chicagu, ki so bili po nalogi priseljenjskih oblasti zadržani in deportirani.

a) Zaradi pomanjkanja pravilnega vizuma:

dopotovali deportirani

1. Szalaj Suzana 16. jun.; 6. jul.

2. Pocić Dragica 16. junija; 1. julija

3. Hozjan Kristina 16. junija; 1. julija

4. Grabac Augustina 18. junija; 30. junija

5. Bobić Kata 18. jun.; 30. jun.

6. Novčić Kata 18. junija; 30. junija

7. Šimić Petar 18. junija; 30. junija

8. Martinić Marija 18. junija; 6. julija

9. Šimić Križan 18. junija; 6. julija

10. Grlić Olga 18. junija; 30. junija

11. Bačić Gjuro 18. junija; 30. junija

12. Želić Joso 18. junija; 30. junija

13. Šimić Jakov 18. junija; 30. junija

14. Bašić Ruža 18. junija; 6. julija

15. Kirinčić Josip 18. junija; 30. junija

16. Kolar Mijo 18. junija; 30. junija

17. Karavla Ivan 18. junija; 6. julija

18. Ostojić Petar 18. junija; 30. junija

19. Mrganić Stjepan 18. junija; 30. junija

20. Mrganić Ivan 18. junija; 30. junija

21. Toljanić Lucija 18. junija; 6. julija

22. Toljanić Ivan 18. junija; 6. julija

23. Butković Josip 18. junija; 6. julija

24. Ivančević Petar 18. junija; 6. julija

25. Blažun Analija 16. junija; 25. junija

26. Simonović Duji 18. junija; 17. julija

27. Majovak Jela 18. junija; 26. junija

28. Kusanović Boža 21. junija; 26. junija

29. Čurčić Nikola 21. junija; 8. julija

30. Brozović Ivan 21. junija; 8. julija

32. Brozović Josefa 21. junija; 8. julija

b) zaradi nepismenosti:

33. Križanec Ivo 18. junija; 30. junija

Naša migracija leta 1925.

a.) Izseljivanje.

Leta 1915 se je vsega skupaj izselilo 15.005 naših državljanov v dežele izven Evrope; od tega je bilo 9.757 moških in 5.248 žensk. Temu je treba pristeti še tuje državljane, večinoma Jugoslovane, ki so sprejeli tuje državljanstvo, katerih je bilo 1.677 moških in 961 žensk, skupaj torej 2.638 oseb. Skupna naša emigracija je torej v tem letu iznosila 17.643 oseb.

Sledeče številke se nanašajo le na naše državljane:

Po poklicu so bili izseljenci: — Kvalificirani delavci 472 moških, 110 žensk; nekvalificirani delavci 807 moških, 803 ženske; poljedelci 6.194 moških, 2.416 žensk; liberalni poklici 119 moških, 148 žensk; nepridelujoči člani družin, zlasti otroci in starci, 2.165 moških, 1.771 žensk.

Po starosti: Izpod 18 let je bilo 2.648 moških, 2.083 žensk; od 18 do 30 let 3.753 moških, 1.586 žensk; od 31 do 50 let 2.985 moških, 1.299 žensk; čez 50 let 335 moških, 280 žensk.

Po veri: Rimokatoličanov 11.601 srbsko pravoslavnih 1.838, evangelijskih 1.500, grško katoliških 38, židov 14, mohamedancev 11, drugih 3.

Po narodnosti je bilo Jugoslovancev (Srbov, Hrvatov in Slovencev) 7824, Nemcev 3.692, Madjarov 3.082, drugih Slovanov 271, Romunov 81, drugih narodnosti 55. (Mimogrede bodi omenjeno, da se je v tem letu iz Avstrije, ki šteje 6 in pol milijona prebivalcev, izselilo 4.627 oseb, od tega 2.610 v Brazilijo).

Čitati in pisati je znalo 12.785 izseljencev, nepismenih je bilo 108.

Kar se tiče znanja tujih jezikov, naj bosta navedena le dva glavna: Angleško je znalo 714, špansko pa 37 izseljencev.

Kar se tiče dežel vseljivanja, — je stala na prvem mestu Brazilija, ki je dobila 7.053 naših izseljencev; potem sledi Kanada s 2.436, Argentina s 2.247; na četrtem mestu so Zedinjene Države s 2.188, dalje Chile s 360, Avstralija s 305, Uruguay s 171, Nova Zelandija s 53, Južna Afrika s 8, druge britanske kolonije 4, druge dežele sveta 3.

Med lukami, v katerih so se naši izseljenci vkrcali, stoji na prvem mestu Cherbourg; tam se je vkrcalo 4.303 oseb; potem sledi Hamburg s 2.643; na tretjem mestu je Split s 1.871; Amsterdam s 1.495, Genova 1.564, Havre 668, Bremen 505, Rotterdam 304, Anvers 250, Napulj 148, Marseille 128, Trst 90, La Rochelle 59, Liverpool 54, Gruz 42, Bordeaux 15, Southampton 5, druge luke 21.

Od parobrodarskih društev stoji v prvi vrsti tista, ki vozijo v Južno Ameriko; Hamburg Sued-Amerikanische Gesellschaft je prevzela 1354 naših izseljencev; Royal Mail 2.116; Cosulich Line 1.820; Holandski Lloyd 1.496; Canadian Pacific 1.357; Navigazione Generale Italiana 1.127; Cunard Line 1.017; White Star Line 708; French Line 399; Transatlantica Italiana Vesna 387; North German Lloyd 385; Hamburg America Line 369;

Chargeurs Raunis 331; Holland America Line 306; United States Lines 22; Orient Line 155; Lloyd Sabaude 126; Messageries Maritimes 150; United American Lines 35; druge družbe 8.

Od vseh naših odraslih izseljencev tega leta jih ima 3.921 posest v domovini; 681 jih je razprodalo posest; 6.467 jih je bilo brez posesti.

Prvič se je izselilo 13.671, drugič 12.333, tretjič 69, četrtič 18, petič ali še večkrat 14 izseljencev. Takorekoč vsi izseljenci 14.671, — so se izselili zaradi gospodarskih razlogov.

V deželi, kamor se selijo, je imelo 5.467 naših državljanov svojo družino. S predplačanimi listki se je selilo 1.086 izseljencev; 324 jih je dobilo vozne stroške v gotovem od svojih sorodnikov onkraj morja; 6.894 se jih je prepeljalo na stroške vlade Sao Paulo; 6.701 si je baje sam plačal prevoz.

b.) Vračanje.

Leta 1925 se je vsega vrnilo 5.691 oseb (4.151 moških in 1.540 žensk); od tega jih je bilo 4.329 iz Zedinjenih Držav, 106 iz Kanade, 48 iz Avstralije, 14 iz Nove Zelandije, 533 iz Argentine, 622 iz Brazilije, 4 iz Chile, 5 iz Uruguaya, 14 iz drugih dežel južne Amerike, 16 iz drugih krajev sveta.

Po zanimanju so bili povračevalci: 900 kvalificiranih delavcev; 2.084 nekvalificiranih; 1.078 poljedelcev; 622 obrtnikov; 270 trgovcev; 45 članov liberalnih poklicev; 691 nepridelujočih članov družin.

Po starosti jih je bilo izpod 18 let 597, od 19 do 30 let 2.023; od 31 do 50 let 2.740; čez 50 let 331.

Po veri je bilo rimokatoličanov 4.509; srbske pravoslavnih 1.079; grško katoliških 5; evangeličanov 64; mohamedancev 26; židov 5; drugih 3.

Po narodnosti je bilo Srbov, Hrvatov in Slovencev 4.188, drugih Slovanov 17; Nemcev 450; Madjarov 233; drugih narodnosti 22. Tujih državljanov se je vrnilo 771.

Po pokrajinah so se vračali v Srbijo 655, v Vojvodino 1.532, v Črno Goro 207, v Hrvaško in Slavonijo 1.840, v Dalmacijo 509, v Slovenijo 697, v Bosno in Hercegovino 251.

V domačih lukah se jih je izkrcalo v Gruz 904, v Splitu 77.

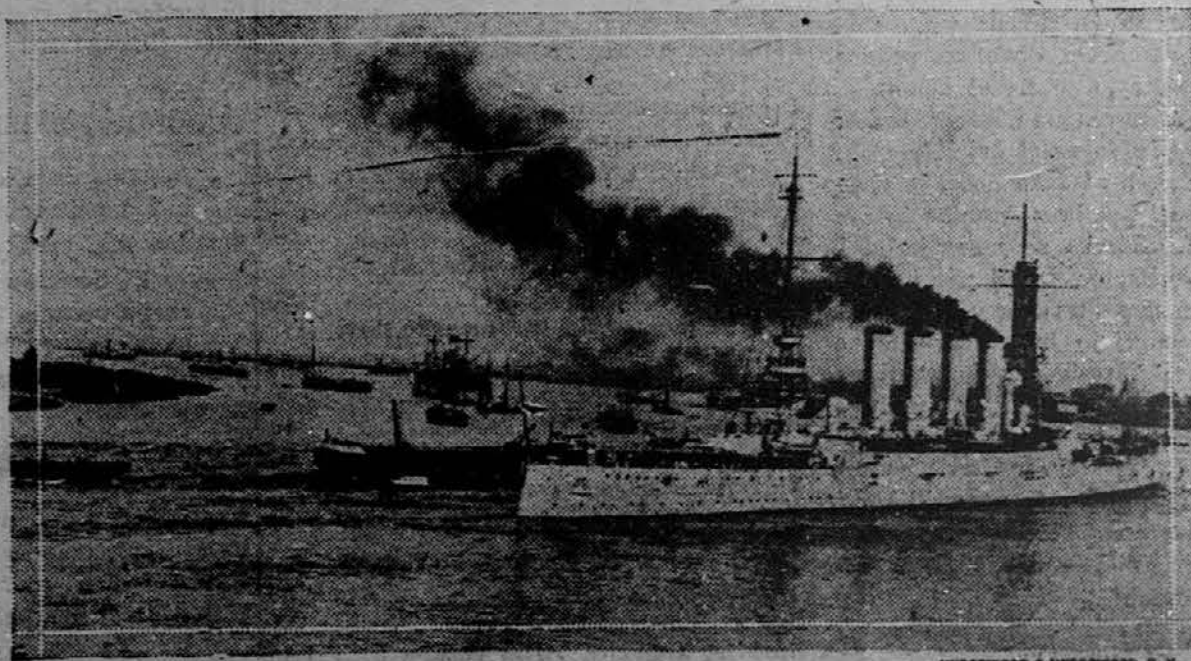
Razun navadnih povračevalcev jih je bilo zavrženih v luki vkrcanja 75, v luki izkrcanja 45, deportiranih 90, repatriiranih 474.

x x x x

Skupno se je v letu 1925 izselilo 17.643, vrnilo pa 5.691 oseb; čisti odhod iznaša torej 10.052. Če vzamemo v poštev Jugoslovane, je rezultat sledeči: Od 15.005 naših državljanov je bil 7.824 Srbov, Hrvatov in Slovencev; 7.181 pa drugih narodnosti. Procentualno je torej izseljevanje drugih narodnosti mnogo večje.

Naše izseljevanje še vedno aktivno; to se pravi koristi so še vedno večje od izgub; ta aktivnost pa pada z ozirom na pomnoženo izseljevanje v Južno Ameriko.

AMERIŠKA BOJNA LADJA NA POTI DOMOV

Ameriška bojna ladja "Pittsburgh", ki se je mudila zadnjih pet let v evropskem vodstvu, se vrača proti domu. Slika je bila vzeta v neki belgijski luki.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

THE YUGOSLAV CIRCLE.

Začetkom tega leta je nekoliko jugoslovanskih kulturnih delavcev in književnikov v New Yorku započelo akcijo za upoznavanje Amerike s kulturnimi, zlasti umetniškimi pridelki Srbov, Hrvatov in Slovencev, in že tekom zime osnovano je bilo v to svrhu "Jugoslovansko Prosvetno Kolo" (Yugoslav Circle), v katerega odbor so vstopili gg.: Dr. I. Altaraz, Zlatko Baloković, Rainer F. Hlaeha, Ethin Kristan, Milan Marjanović, Ivan Meštrović, Adela Milčević, Ivan Mladineo, Prof. M. I. Pupin, Srdjan Tucić, Konstantin Jaksimović. Tajnikove posle prevzel g. I. Mladineo (222 Fourth Ave., New York City).

The Yugoslav Circle ni reprezentativna, marveč delavna organizacija, ki po odobrenju odbora rada sprejema v svojo kolo one osebe, jugoslovanske ali inorodne, ki morejo in hočejo nekaj storiti za svrhu, radi katerega je bil Circle ustanovljen.

Delovanje Yugoslav Circle-a je bilo takoj razdeljeno v tri "kola": Glasbeno, Književno-dramatsko in Upodabljajočih umetnosti, in poedini odborniki prevzeli so nase po en del posla, skrbri in stroškov. Odločeno je bilo, da se v javnosti nič ne objavi, dokler ne bo nekaj izvršeno in doseženo.

Do sedaj, v teh par mesecih, je bilo izvršeno sledeče:

Glasbena sekcija je postavila za svojega poverjenika v Jugoslaviji profesorja zagrebškega konservatorija B. Bersa radi vez z glasbeniki v Jugoslaviji; vodijo se posvetovanja v svrhu, da se dovede v Ameriko eno izmed najboljših pevskih društev, da tukaj pred ameriškim občinstvom iznese našo pesem; član odbora, g. Zl. Baloković razpisal je veliko letno nagrado od 25.000 dinarjev za najboljšo letošnjo kompozicijo za orkester in gosli, ki bi se mogla izvajati v Ameriki in drugod. Jugoslovanski skladatelji morajo do 15. prihodnjega marca vpsolati svoje delo, ki ne sme trajati od 18 in več od 23 minut in ki se mora bazirati na motivih jugoslovanske narodne pesmi. Jury, sestavljen od trojice uglednih ameriških glasbenikov, bo odločil, komu naj gre nagrada.

Književno-dramatska sekcija, zlasti njeni člani gospa Helena Hlaeha in gg. dr. I. Altaraz in Ivan Mladineo, so uspeli spraviti v enakomeren izdani zbornik najboljših mednarodnih povesti "Great Short Stories of the

World" (McBride Publishers) po eno slovensko, hrvaško, in srbsko povest. Prevajateljica slovenske povesti je izbrala eno izmed najbolj mičnih škie iz Cankarjevih "Podob iz sanj", katere naslov se v prevodu glasi "Children and Old Folks".

Prevedena hrvaška povest je A. Matoša "Susjeda" in srbska L. Lazarića "Na bunaru". V mesecu aprilu se je na ameriškem odru izvajala drama "Tlavata" Milana Marjanovića, namreč v literarnem "Triangle Theatre" v New Yorku; predstavila se je 36-krat skozi 6 tednov. V septembru se bo v istem gledališču izvedla nova drama istega avtorja "Idler". V oktobru se bo v enem izmed velikih broadwayskih gledališč v managementu slvitoga A. H. Woods predstavila drama Milana Begojića "Božji Čovjek" pod naslovom "God Incarnate" iz življenja dalmatinskega Zagorja v dobi hajdukov. Pisatelj je poveril članu Circle-a, g. Marjanoviću da ga zastopa in nadzira priprave za predstavo.

Sekcija Upodabljajočih Umetnosti je po inicijativi Ivana Meštrovića in s požrtvovalnostjo njenih članov, I. Meštrovića in Prof. Pupina, ki sta predumila vse stroške, dosegla, da bo jugoslovanska umetnost predstavljena na mednarodni razstavi v Philadelphiji. Pripisanih je bilo preko 70 slik in risb od dvajsete najslavnejših mlajših jugoslovanskih umetnikov iz Ljubljane, Zagreba in Beograda. Razstava je bila že otvorena s takim uspehom, da so jo ameriški strokovnjaki proglasili za najboljši oddelek umetniške sekcije philadelphijske razstave.

Yugoslav Circle hoče na to začeti delovanje za upoznavanje Amerike z jugoslovanskimi kulturnimi pridelki opozoriti in pridobiti v sodelovanje tudi množico številne sinove in hčerke naših priseljencev, ki se nahajajo v višjih ameriških šolah oziroma ki so jih dovršili. Ti bi mogli mnogo doprinesiti k temu plemenitemu delovanju v čast rodu, iz katerega so potekli. Yugoslav Circle želi, da se tudi v drugih središčih Amerike ustvarjajo slični Circles in da ž njimi vzajemno sodeluje. Končno je Circle pripravljen sodelovati in podpirati vsako prizadevanje, katerega svrha je prosvetno delovanje med našimi priseljenci.

OGROMEN PORASTEK V ŠTEVILU AMER. VISOKOŠOLCEV.

Število dijakov na vseučiliščih kolegijih in profesionalnih šolah Združenih Držav se je v 34 letih (od 1890 do 1924) šestkrat hitreje pomnožilo nego splošno prebivalstvo Združenih Držav. Za podlago se je vzelo 913 visokih šol. Te šole so l. 1890 imale v okrogli številki 122.000 vpisanih dijakov, l. 1924 pa 665.000.

V istem razdobju se je število srednješolcev dvanaestkrat hitreje pomnožilo nego število splošnega prebivalstva. Število ameriških srednješolcev se je v teh 34 letih pomnožilo za 951 odstot, dočim se je prebivalstvo Združenih držav pomnožilo za 78 odstot.

Temu porastu odgovarja tudi

TUJERODNO ŽENSTVO V MED NARODNEM BAZARJU.

Peta letna razstava "Ženskih umetnosti in industrij" se bo letos priredila v Hotel Astor v New Yorku. Svrha te razstave je pokazati napredek žensk na poslovnem, umetniškem in poklicnem polju. V zvezi s to razstavo se bo priredil tudi takozvani mednarodni bazar. Foreign Language Information Service sodeluje s prireditelji tega bazara, katerega svrha je, da so širje občinstvo bolje spozna s prispevki tujerodnih žensk v umetniškem, kulturnem in profesionalnem življenju Amerike.

Mrs. Oliver Harriman je predsednica razstave, Mrs. Franklin

večje število učiteljskega osebja. Število profesorjev in učiteljev na visokih šolah, izključivši učitelje na pripravljanih oddelkih teh šol, je poskočilo od približno 11.000 na skoraj 52.000.

Največje število vpisanih visokošolcev v šolskem letu 1923-24 je bilo v državi New York, kjer je vojska skoraj 89.000 visokošolcev pohajala vseučilišča in njim enakovredne kolegije in profesionalne šole. Čez 60.000 je bilo dijakov moškega spola in čez 28.000 dijakin. Država Illinois prihaja kot druga s 60.000 visokošolci, za njo pa Pennsylvania, Ohio, Massachusetts in California.

NEMODERNA OBLEKA

Ko se je pariški kardinal Dubois peljal v vlak proti Cherbourgu, da se vkrcna na ladjo, ki ga popelje na evharistični kongres v Chicagu, se je poleg njega vsedla v kupe senica grofica de Noailles. Kardinal, ki uživa sloves enega izmed najliberalnejših cerkvenih knezov, je damo vljudo pozdravil in se začel pomenkovati z njo. Tekom pogovora se je izkazalo, da potuje tudi grofica v Chicagu. In tedaj ji je kardinal šaljivo pripomnil:

— Že vidim, da bodo v Chicagu zastopane vse vrste obleke.

— Res je, vaša eminence, — je promptno odgovorila senica, — samo vaša ni več v modi.

V AEROPLANU PREKO

ALP

Francoski poročnik Tihoret je izvršil dvakrat preko najvišjih Alp izredno drzen polet v aeroplanu, ki ne meri več kakor 4 metre v premeru in ima motor, ki razvija samo 40 konjskih sil.

Odletel je z letališča pri Parizu in dospel še isti dan v Ženevo. — Naslednje jutro se je dvignil in hotel leteti preko Mont Blanca, a nevihta ga je zadržala. Dva dni pozneje je poročnik Tihoret, ki je specialist v poletu brez motorja, vozil mimo najvišjih vrhov Evrope in dosegel po dolini Aoste mesto Turin. Nato se je vozil kakor na izprehodu nad gornjeitalijsko ravnino in obiskal Milan in Benetke.

Ko se je vračal preko Alp, se je moral boriti z velikanskimi težkočami. Ves dan je letel skozi nevihto in dež, preden je dosegel Dijon, in ves čas se je moral ravnati z nasprotnim vetrom, preden je dospel na letališče, s katerega je odletel.

Časnikarjem je podal naslednje izjave:

— Ko sem prvi dan ob petih popoldne dospel nad Ženevo, je bila pred menoj neoprodna stena oblakov, ki so zapirali dohod v dolino Arve. Ker sem uvidel, da je ne zmagam, sem se spustil na zemljo.

Naslednji dan sem nad eno uro letal pred to steno, a oblaki se niso premaknili z mesta in nisem po tej strani mogel naprej. Ob osmih zjutraj se je začelo vedriti in skušal sem odleteti mimo Mont Blanca. Tri in pol ure sem se vozil pred to gorsko skupino in skušal najti prehod, a zaman.

Dva dni pozneje sem napravil nov poskus, da prodrem to gorsko skupino, toda povsod so mi oblačne stene zapirale prehod. — Naenkrat opazim, da se jasni na moji levi. Naglo sem jo ubral v ti smeri proti prelazu Malega Sv. Bernarda. Vozil sem preko njega v višini 500 metrov nad zemljo. Tik pod plastjo oblakov sem bil preko Alp, ostalo je bilo zame le promena.

Ko sem se nekaj dni pozneje vračal, so razsajali na južnih obronkih Alp močni zračni vrtneci. Najnevarnejši del mojega potovanja je bil polet skozi Simplonsko dolino. Predstavljajte si ozko, temno dolino, na dnu katere je komaj prostor za hudaournik, cesto in železnico. Na desno in levo so 2500 metrov visoke, silno strme gore. Pristati ni mogel nikjer. Tu me je zgrabil veter. Moj aeroplanček je večkrat napravil skoke, dolge 200 metrov. Toda preko Simplona nisem mogel. Vrnil sem se proti dolini Aoste in znova letel preko Malega Sv. Bernarda, ki je bil to pot skrit v oblaku.

Če ne bi natančno poznal letanja brez motorja in vpliva zračnih tokov, ne bi nikoli srečno končal tega potovanja.

KOMUNISTIČEN POGREB

V nekem malem ruskem mestecu se je zgodil pred kratkim smešen dogodek, ki le slučajno ni imel tragičnih posledic. Poginil je psiček neke stare gospe. Žalostna stanka je sklenila pokopati svojega ljubljence, položila mrtvega psa v zaboj in ga peljala ven iz mesta z namenom, da bi ga pokopala. Zunanji jo je srečal komunistični mladinec, član Zveze brezbožnikov in jo začel briti šale, češ, da je greh za tako pobožno gospo pokopati psa brez župnika in zvonenja. Starka se je razjezila in odgovorila, da je bil nje npe — komunist, zahteval je v oporoki, da ga pokopljejo brez cerkvenih obredov. Brezbožnik je takoj na to komunistično zahtevo politični oblasti. Staro so zapirali in izročili sodniji. Vendar so imeli sodniki umilnost in se jo oprostil ker je bila izvana. To je redka rahlostnost pod sedanjimi ruskimi razmerami.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDAJŠAVAH.

POUČNE KNJIGE
MOLITVENIKI

MOLITVENIKI:

Duša popolna	1.—
Marija Varhinja:	
v platno vezano	.80
v fino platno	1.00
v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.70
Rajski glasovi:	
v platno vezano	1.00
v fino platno vezano	1.10
v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.70

Skrbi sa dušo:	
v platno vezano	.80
v usnje vezano	1.65
v fino usnje vezano	1.80

Sveta Ura z debelimi črkami:	
v platno vezano	.80
v fino platno vez.	1.50
v fino usnje vez.	1.60

Nebesa Naš Dom:	
v usnje vezano	1.50
v fino usnje vezano	1.80
Kvišku srca, mala:	
v fino usnje vez.	1.20
Oče naš, slonokost bela	1.20
Oče naš, slonokost rjava	1.20

ANGLEŠKI MOLITVENIKI:
(ZA MLADINO.)

Child's Prayerbook:	
v barvaste platnice vezano	.80
Child's Prayerbook:	
v belo kost vezano	1.10
Key of Heaven:	
v usnje vezano	.70
Key of Heaven:	
v najfinejšo usnje vezano	1.20

(ZA ODRASLE.)

Key of Heaven:	
v fino usnje vezano	1.50
Catholic Pocket Manual:	
v fino usnje vezano	1.30
Ave Maria:	
v fino usnje vezano	1.40

POUČNE KNJIGE:

Abecednik	.30
Angeljska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši	.10
Angleško-slov. in slov.-angl. slovar	.90
Boj nalezljivim boleznim	.75
Dva sestavljeni plesa: četvorka in beseda spisano in narisano	.35
Domači vrt, trdo vez.	1.—
Domači zdravnik po Knaipu	1.25
Domači živinozdravnik	1.25
Govedoreja	.75
Gospodinjstvo	1.—
Jugoslov. Melik 1 zvezek	1.50
2. zvezek 1—2 snopiš	1.80
Kubični računica, — po meteraki meri	.75
Katekizem, vezan	.50
Kratka srbska gramatika	.30
Knjiga o lepem vedenju, Trdo vezano	1.00
Kako se postane ameriški državljani	.15
Knjiga o dostojnem vedenju	.50
Ljubavna in snubilna pisma	.50
Mitkarstvo s črticami za živinorejce	.75
Nemško - angleški tolmač	1.20
Največji spisovnik ljubavnih pisem	.80
Nauk pomagati živini	.60
Najboljša slov. kuharica, 668 str.	5.00
Naše gobe, s slikami. Navodila za spoznavanje užitnih in strupenih gob	1.40
Nasveti za hišo in dom; trdo vezano	1.—
Nemška slovnica	.80
Nemščina brez učitelja — 1. del	.30
2. del	.30
Pravila za otroke	.65
Psihične vnetje na alkoholski podlagi	.75
Praktični računar	.75
Praktični sadjar trd. vez.	3.00
Parni kotli; pouk za rabo pare	1.—
Poljedelstvo, Slovenškim gospodarjem v pouk	.35
Računar v kronske in dinarske valjavi	.75
Ročni slov.-nemški in nemško-slov. slovar	.60
Sadno vino	.30
Srbska računica	.40
Slike iz živalstva, trdo vezano	.90
Slovenska narodna mladina, obsega 452 str.	1.50
Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar	.50
Spolna nevarnost	.25
Spretna kuharica; trdo vezano	1.45
Svetlo pismo stare in nove zavešt, trdo vezano	1.20

Umni čebelar	1.—
Umni kmetovalec ali splošni pouk kako obdelovati in izboljšati polje	.30
Vošilna knjižica	.50
Zdravilna selišča	.40
Zgodovina S. H. S., Melik	.45
1. zvezek	.45
2. zvezek 1. in 2. snopiš	.70

RAZNE POVESTI IN ROMANI:

AŠKERČEVI ZBRANI SPISI:

Akropolis in piramide	.80
Balade in romance trd. vez.	1.25
broš.	.80
Četrti zbornik trd. v.	1.—
Peti zbornik, broš.	.90
Primož Trubar trd. v.	1.—
Amerika in Amerikanci (Trunk)	5.00
Andersonove pripovedke trd. vez.	.75
Agitator (Kernik) trd. vez.	1.—
Azazel trd. vez.	1.—
Andrej Hofer	.50
Benetška vedeževalka	.35
Belgrajski biser	.35
Beli rojaki, trdo vezano	1.00
Biserice 2 knjigi	.80
Brez zarje trd. vez.	.90
Brez zarje, broširana	.80
Bela noči (Dostojevski) t. v.	.75
Balkanska Turška vojska	.80
Balkanska vojska s slikami	.25
Božja pot na Šmarno goro	.20
Božja pot na Bledu	.20
Burška vojska	.40
Bilke (Marija Kmetova)	.25

ČANKARJEVA DELA:

Grafičnik Lenard t. v.	.90
Hlapec Jernej	.50
Podoba iz sanj t. v.	1.—
broširano	.75
Romantične duše trd. vez.	.90
Zbornik trd. v.	1.20
Mimo življenja t. v.	1.—
broširano	.80
Cesar Jožef II.	.30
Ovetke	.25
Cerkniško jezero in okolica, s slikami, trdo vezano	1.40
Ciganova osveta	.35
Čas je zlato	.30
Cvetina Borogradska	.50
Četrtak t. v.	.90
Dalmatinske povesti	.35
Dekle Eliza	.60
Dolenec, izbrani spisi	.80
Doli z orožjem	.50
Dve sliki — Njiva, Starka — (Melik)	.60
Dolga roka	.60
Devica Orleanska	.50
Duhovni boj	.50
Dedek je pravil. Marinka in škrteljčki	.40
Elizabeta	.35
Fabijola ali orkevi v Katakombah	.45
Fran Baron Trenk	.35
Filozofska zgodba	.60
Fra Diavolo	.50
Gondarjev sin	.30
Gosvodič (2 zvezka)	1.20
Godčevski katekizem	.25
Gruda umira, trd. vez.	1.20
Gusarji	.90
Hadži Murat, trd. vez.	.80
Hči papeža	1.—
Hedvika	.35
Helena (Kmetova)	.40
Humoreske, Groteske in Satire, vez. broširano	.80
Is dobe punta in bojev	.50
Is modernega sveta, trd. vez.	1.40
Jutri (Strug) trd. v.	.75

JURČIČEVI SPISI:

Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, lepo vezanih	10.00
Sosedov sin, broš.	.40
5. zvezek; Sosedov sin — Sin kinet-skega cesarja — Med dvema stoloma trd. v.	1.—
6. zvezek; Dr. Zober — Tugomar tr. broširano	1.20
Karmen, trd. vez.	.70
broširano	.30
Kralj slane reke in črna besa	.45
Kriev pot, trd. vezan	1.—
Krvna osveta	.35
Kuhinja pri kraljici g. nolici, franco-aki roman	.40
Lisjakova hči	.30
Lučifer	1.50
Ljudovik Benetka	.25

LEVSTIKOVI ZBRANI SPISI:

1. zv. Pesmi — Ode in elegije — Sonetje — Romance, balade in legende — Tolmač.	.70
2. zv. Otročje igre v pesenah — Različne poezije — Zbavljice in pušice — Ježa na Parnas — Ljudski Glas — Kraljevski rokopis — Tolmač.	.70
4. zv. Kritike in znamenite razprave.	.70
5. zv. Doneski k slovenskemu jezikoslovju	.70
Zbrani spisi, trd. vez.	.90

LJUDSKA KNJIŽNICA:

1. in 2. zvez. Znamenje štirih trdo vezano	1.00
2. zv. Darovana. Zgodovinska povest	.50
3. zv. Jernaš Zmagovae. — Mod. plazovi	.50
4. zv. Malo življenje	.65
5. zv. Zadnja kmečka vojska	.75
7. zv. Prihajač	.60
9. zv. Kako sem se jaz likal, (Brenčelj)	.60
10. zv. Kako sem se jaz likal, (Brenčelj)	.60
11. zv. Kako sem se jaz likal, (Brenčelj)	.60
12. zv. Is dnevnika malega porednena, trdo vezano	.60
14. zv. Ljubljanske slike. — (Brenčelj)	.60
15. zv. Juan Miseria. Povest iz španskega življenja	.60
16. zv. Ne v Ameriko. Po resničkih dogodkih	.60

MILČINSKIJEVI SPISI:

Drobiž	.60
Igračke, trd. vez.	1.—
broš.	.80
Mali lord, trdo vezan	.80
Mali ljudje. Vsebuje 9 povesti. Trdo vezano	1.00
Mimo življenja, broširana	.80
Mladih zaniknežev lastni životopis	.75
Mrtvi Gostec	.35
Materina krtev	.60
Musolino	.40
Mali Klatež	.70
Mesija	.30
Mirko Poštenjakovič	.30
Mož s raztrgano dušo. Drama na morju. (Meško)	1.—
Malenkosti (Ivan Albrecht)	.25
Mladim sream. Zbirka povesti za slovensko mladino	.25
Notarjev nos, humoreska	.35
Narod ki ismiri	.40
Naša vas, I. del, 14 povesti	.90
Naša Vas, II. del, 9 pov.	.90
Nova Erotika, trd. vez.	.70
Naša leta, trd. vez.	.80
Naša leta, broširano	.60
Na Indijskih otokih	.50
Na Preriji	.30
Nihilist	.40
Narodne pripovedke za mladino	.40
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka	1.50

NARODNA BIBLIOTEKA:

Kranjska čebelica	.90
V gorskem zakotju	.35
Za kruhom	.35
Črtice iz življenja na kmetih	.35
Babica	1.—
Berač	.35
Elizabeta, angleška kraljica	.35
Amerika, povsod dobro, doma najbolje	.35
Boj s prirodo, Treaskova Uraka	.35
Emmanuel, lovčev sin	.35
Spisje	.35
Beatni dnevniki	.60
Grška Mytologija	1.00
Z ognjem in mečem	3.00
Nekaj iz ruske zgodovine	.35
Bojja kazen	.35
Napoleon I.	.70
Obiski (Čankar). Trdo vezano	1.40
Ob 50 letnici Dr. Janosa E. Kraka	.25
Ogenj tr. v.	1.50
Pesmi v prozi, trd. vez.	.70
Prigodbe čebelice Maje trd. vez.	1.00
Fabijki iz Roka (Albrecht)	.25
Fabijki zlatar	.25
Pingvinski otok tr. v.	.90
Pod svobodnim solncem 1. zv.	1.00
Pjebanč Joanek tr. vez.	1.—
Pod krivo jelko. Povest iz časov kovačev na Kranjskem	.40
Poslednji Mohikanec	.30
Pravljice H. Majar	.20
Povest o sedmih opekanih	.70
Povesti Berač s stopnje pri sv. Roku	.30
Po strani kloak, trd. vez.	.90
Podgalas	.25

Prapračanove zgodbe	.25
Patris, povesti iz irske junaške dobe	.30
Fredrikani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu	.25
Ptice selivke, trd. vez.	.75
Pikova dama (Puškin)	.30
Fred nevihto	.35
Pravljice in pripovedke (Košutnik)	
1. zvezek	.40
2. zvezek	.40
Rablji, trd. vez.	.75
Robinson	.60
Revolucija na Portugalskem	.30
Rinaldo Rinaldini	.50
Slovenski kaljivec	.40
Slovenski Robinson, trdo vezan	.70
Smeški invalid	.35
Skozi črno Indijo	.50
Sanjska knjiga Arabaka	1.50
Sanjska knjiga, nova velika	.90
Sanjska knjiga, mala	.60
Spake, humoreske, trd. vez.	.90
Strahote vojne	.50
Sveta noč, zanimive pripovedke	.30
Strup iz Judeje	.75
Spomini jugoslov. dobrovoljca — 1914—1918	1.—
Sritarjeva Anthologija trd. vez.	.90
Sisto Sesto, povest iz Abrucev	.30
Svitanje (Govekar), vez.	1.20
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman	.80
Sveta Notburga	.35
Sv. Genovefa	.50
Sredozemci, trd. vez.	.60
broš.	.40

SHAKESPEAREVA DELA:

Machbet, trd. vez.	.90
Machbet, broširana	.70
Othelo	.70
Sen kresne noči	.70

SPISI KRISTOFA ŠMIDA:

1. zv. Pomava Boga	.80
7. zv. Jagne	.30
8. zv. Pirhi	.30
13. zv. Sveti večer	.30
14. zv. Povodenj	.30
17. zv. Erata	.30

SPOŠNA KNJIŽNICA:

Št. 1. Ivan Albrecht: Ranjena gruda, izvirna povest, 104 str., broš. 0.35	
Št. 2. Rado Murnik: Na Bledu, izvirna povest 181 str., broš.	.50
Št. 3. Ivan Rozman: Testament, ljudska drama v 4 dej., broš. 105 str.	.35
Št. 4. Cvetko Golar: Poletno klasi, izbrane pesmi, 184 str., broš.	.50
Št. 5. Fran Milčinski: Gospod Fridolin Zolna in njegova družina, veselomodre črtice I. 72 str., br. 0.25	
Št. 6. Ladislav Novak: Ljubosumnost, veseloigra v 4 dej., poslovenil Dr. Fr. Bradáč, 45 str., broš.	.25
Št. 7. Andersenove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Uta, 111 str., broš.	.35
Št. 8. Akt št. 113	.02
Št. 9. Univ. prof. dr. France Weber: Problemi sodobne filozofije, 347 str., broš.	.70
Št. 10. Ivan Albrecht: Andrej Ternone, religiozna karikatura iz mladosti, 55 str., broš.	.25
Št. 11. Pavel Golis: Peterčkov poslednje sanje, božična povest v 4 slikah, 84 str., broš.	.35
Št. 12. Fran Milčinski: Mogočni prstan, narodna pravljica v 4 dej., 91 str., broš.	.30
Št. 13. V. M. Garšin: Nadežda Nikolajevna, roman, poslovenil U. Žun, 112 str., broš.	.30
Št. 14. Dr. Karl Engliš: Denar, narodna-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogriš, 236 str., br.	.80
Št. 16. Janko Samec: Življenje, pesmi, 112 str., broš.	.45
Št. 17. Prosper Marimee: Verne duše v vica, povest, prevl Mirko Pretnar, 80 str.	.30
Št. 18. Jaroal Vrchlicky: Oporoka lukovskega grajščaka, veseloigra v enem dejanju, poslovenil dr. Fr. Bradáč, 47 str., broš.	.25
Št. 19. Gerhart Hauptmann: Potopljene svon, dram. bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtak, 124 str., broš.	.50
Št. 20. Jul. Zeyer: Gompaci in Komurasaki, japonski roman, is češčine prevl dr. Fran Bradáč, 154 str., broš.	.45
Št. 21. Fridolin Zolna: Dvanajst kratkočasnih zgodbi, II, 73 str., broš.	.25
Št. 23. Sophokles: Antigona, žalna igra, poslov. G. Golar, 60 str., br.	.30
Št. 24. M. L. Bulwer: Poslednji dnevi Pompejev, I. del, 355 str., broš.	.80
Št. 25. Poslednji dnevi Pompejev	.80
Št. 26. L. Andrejev: Črna maska, poslov. Jos. Vilmar, 82 str. br.	.35

: : IGRE : :
RAZNE POVESTI IN ROMANI

Št. 27. Fran Erjavec: Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne, 80 str., broš.	35
Št. 29. Tarzan sin opice	35
Št. 31. Roka roko	75
Št. 32. Živeti	30
Št. 35. Gaj alustij Krisp: Vojna Jugurto, poslov. Ant. Doklar, 123 str., broš.	35
Št. 36. Ksaver Meško: Listki, 144 str.,	40
Št. 37. Domače živali	75
Št. 38. Tarzan in svet	30
Št. 39. La Boheme	50
Št. 46. Magola	40
Št. 47. Misterij duše	75
Št. 48. Tarzanove živali	30
Št. 49. Tarzanov sin	50
Št. 50. Slika De Graye	50
Št. 51. Slov, balade in romance	90
Št. 52. Sanin	60
Št. 54. V metežu	90
Št. 55. Namisljeni bojniki	50
Št. 56. To in onkrak Sotle	30
Št. 57. Tarzanova mladost	75
Št. 58. Glad (Hamsun)	—
Št. 61. Golar: Bratje in sestre	90
Št. 62. Idijot I. del. (Dostojevski)	30
Št. 63. Idijot II. del. (Dostojevski)	—
Št. 64. Idijot III. del. (Dostojevski)	20
Št. 65. Idijot IV. del. (Dostojevski)	—
Vsi 4 deli skupaj	80

Našemu narodu v Ameriki.

Pod gornjim naslovom smo sprejeli sledeči članek:

Valed neprestanega deževja je obiskala našo domovino strahovi- ta povodenj ter povzročila straš- no škodo našemu narodu. Po se- demletnem bojevanju za svobodo in ujedinjenje vseh Slovencev, Srbov in Hrvatov se je naš narod vztrajno lotil dela, da nanovo zgradi porušene domove ter pre- orje svoja polja. S trdim delom se je vse to v kratkem času po- srečilo. Človek se je moral diviti urejenim vasem in mestom, obde- lanim poljem, cvetočim livadam in vinogradom.

Danes ko čitate te vrstice, je pa domovina opustošena. Domovi so porušeni, pohištvo uničeno, po- lja opustošena.

Povodenj je povzročila straho- vito škodo po Sloveniji, Hrvat- ski, Slavoniji, Sremu, Črni Gori, Srbiji, Bosni, Hercegovini, Južni Srbiji, v Banatu, Bački in Dalma- cij.

Škoda je velikanska. Najbolj rodovitni kraji so popolnoma opu- stošeni.

Dolžnost vseh Jugoslovancev v Ameriki je pomagati svojim bra- tom v tej stiski.

V New Yorku se je osnoval cen- tralni odbor za nabiranje pristo- volnih prispevkov.

Prostovoljni prispevki naj se pošljejo na naslov:

Consulate Generale of The Serbs, Croats and Slovenes,

1819 Broadway, New York City.

Konzulat bo pošiljal denar br- zojavnim putem v domovino.

Kdor hitro pomaga, dvakrat pomaga!

Centralni odbor:

Predsednik: D. M. Stanojević,

Konzul v New Yorku.

Podpredsednik: E. Kristan,

izseljeniški komisar v New Yorku.

Tajnik: M. Čistić.

Častni predsedniki:

Dr. A. Tresić Pavičić,

izvanredni poslanik kraljevine Sr- bov, Hrvatov in Slovencev v

Washingtonu.

Njegovo Preosveštenstvo

Mardarije,

škof za Ameriko i Kanado.

Prof. M. I. Pupa,

častni konzul kraljevine Srbov,

Hrvatov in Slovencev,

predsednik S. S. S. "Srbadija".

Ing. Nikola Tesla.

Prof. Dr. P. Radosavljević.

Frank Sakser,

predsednik Sakser State Bank.

Častni podpredsedniki:

A. Seferović,

konzul v Montréalu, Kanado.

S. Jovanović,

konzul v San Franciscu.

M. Naumović,

podkonzul v Chicagu.

Člani:

Bratska Hrvatska Zajednica,

Pittsburgh, Pa.

V. Čačkar, predsednik

Slovenske Narodne Podporne

Jednote, Chicago.

S. Vukobratović, predsednik,

S. S. "Srbobran Sloga", Pitts- burgh, Pa.

S. Vrlinić, predsednik,

S. S. "Sloboda", Pittsburgh, Pa.

TEKME NA TEMZI

Na Temzi v bližini Londona se vrše vsako leto veslaške tekme, za katere vlada veliko zanimanje. Ob priliki tekem se nabere

Strašen naliv je moralo dožive- ti tudi polhograjsko pogorje in va- si v dolini ob Gradašci, ki se je razlila, kakor predlanskim, širo- ko čez polje med posamezne vasi tako, da ponekod ogroža že hišne prebivalce. Škoda, ki jo je napra- viło deževje po polju, je ogrom- na. Krompir ne raste, žito ne zo- ri...

Barje in sploh kraji ob Ljub- ljanici so enako v stanju nevar- nosti, kajti Ljubljana se že zli- va tuintam čez bregove. V Pod- peči je prodrla danes zjutraj že do vznožja hiš. Nizje doli je bila dalje ogrožena Črna vas. Tudi po- tok Išca se le še komaj drži v strugi. Vsled silnih dotokov vo- de Ljubljanice ter od drugih smljivo narašča tudi Sava, ki krozi pri Zalogu s poplavi.

Velike prometne ovire. — Štore pod vodo. — Velikanske zamude vlakov.

Med postajama Štore in Sv. Jurij je včeraj dopoldne vložaj- na prestopila bregove, se razlila po poljih in travnikih in poplavlila tudi železniško progo v dolžini 600 m pri postaji Štore. Voda je en- tir izpodjedla in odnesla v dolžini 13m in v globočini 2 m, drugi tir pa v dolžini 30 m. Posledica je seveda bila, da so morali okoli 10. dopoldne ustaviti železniški pro- met med Celjem in Mariborom. Potniški vlaki z juga so vozili včeraj samo do Celja, potniški vla- ki iz Maribora pa samo do Sv. Jurija. Brzovlaki so bili dirigira- ni po pomožni poti Celje-Velenje- Dravograd-Meža-Maribor.

Plaz na progi Ruše-Fala.

Včeraj popoldne se je utrgal med postajama Ruše-Fala plaz, ki je zasul progo. Promet je bil radi tega tudi na koroški progi za štiri ure prekinjen.

Ob 8. zvečer so progo med Što- rami in Sv. Jurjem v toliko po- pravili, da je bil omogočen pro- met na enem tiru. promet na obeh tirih je bil obnovljen šele po pol- noči.

Povodenj na Hrvatskem.

Katastrofa je nastopila tudi že na progi Zagreb-Zaprešić-Varaž- din, ki je od včeraj na več krajih pod vodo in so morali promet o-mejiti oziroma popolnoma preki- niti. Beograjski brzovlak, ki bi moral priti včeraj ob 11. dopoldne v Ljubljano, je prišel v Zagreb z veliko zamudo in sploh ni nadalje- val vožnje. Tudi vsi ostali vlaki i- majo ogromne zamude.

POZOR, TAMBURAŠI!

Tamburaš, mesečna revija za tamburaško glasbo. — 6. številka je ravno izšla in vsebuje parti- turo A. Rubinsteinove "Melodi- ja". Glasbeno-književna priloga obsega poleg "tamburaških vesti" razpravo o trzanju. Revija topla priporočamo. Naroča se pri: M. MODIC, Kopitarjeva ul. 1, Ljub- ljana, in stane letno \$3.00.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDA- DRŽAVAH

Mussolinijeva izpoved.

Izza časa, ko je Italija postala suverena država in celo izza do- be, predno si je postavila prestoli- co v Rimu, se je vedno opazalo pri- njej nekako neskladje — veliko ne- ravnesje med ogromno dedščino umetniške, verske, duševne in soci- jalne kulture, ki jo je Italija u- stvarila celemu svetu v korist in pa med organično slabostjo mlade dr- žave. Od l. 1860 dalje je začela Italija čutiti politične, diplomati- čne, gospodarske in psihološke posledice tega neravnovesja, ki je mogoče edinstven pojav v zgodo- vini narodov. Mi Italijani smo hoteli govoriti svetu kot repre- zentanti prastare civilizacije, ki nam je zapustila v dedščino ne- šteta dela umetnikov in mislecev — civilizacije, ki nam je dajala pravico do mesta med prvimi si- lami Evrope — v resnici smo pa govorili samo v imenu zelo mlade države, administrativno še nepo- polne, vsled ostankov fevdalnega ustroja še razdrojene, gospodarsko in vojaško odvisne. Seveda, Italija je sicer imela bogato državno in diplomatsko tradicijo, toda bila je novinska in trgovina in industrija, slabotna v financah in v veri ude- na nekemu agnosticizmu, ki ji je jemal moč baš takrat, ko bi bila potrebovala najvišjega navdihnje- nja za svoje cilje v boju za živ- ljenje.

Italijani tiste dobe, ki jim je bil dan dar pogleda v bodočnost Italije, so imeli največjo skrb s skrajno mladostno silo domovine. Ko je Cavour na smrtni postelji govoril mladini, je dejal: da je najvažnejše vprašanje, ki ga je treba rešiti, načrt za popolno uj- edinjenje juga s severom. Fran- cesco Crispi, ki je poleg Cavour- ja najbolj navdušen in inteli- gentno zrl v bodočo zrelost Ita- lije, je bil mnenja, da samo gospo- darska neenakost med jugom in severom je vzrok nesporazmerju med prirodnimi dobrinami nove- ga naroda in pa med stremljenji mladih državnikov, ki so zahteva- li delež v bodočnosti sredozemske- ga morja. Konferenca zmagovitih narodov po svetovni vojni nam je najbolj pokazala, da se naša po- treba in naša volja, udeleževati se v Evropi in Afriki z vso avto- riteto, ki nam gre kot narodu, ne da spraviti v sklad z aktivnim na- sprotnostjo, ki ga imajo proti tej naši volji tiste sile, ki so skozi desetletja vodile usodo Evrope.

To so zgodovinski začetki faši- zma. On se je pojavil kot manife- stacija našega naroda, ko se je odločil, da odpravi vsa omenjena neskladja, da uredi svoja sredstva svojim ciljem primerno, da izravn- a svoje ukrepe s svojimi pravi- cami: svojo silo s svojo voljo, skratka, da uveljavi svojo politi- ko s vrednosti svoje civilizacije. To so cilji, ki jih hoče doseči fa- šizem kot historičen pokret.

Ni treba naglašati, da bo faši- zem storil eno največjih dejanj v zgodovini italijanskega naroda: ga razvoja, če bo vsaj deloma iz- ravnal nesporazmerje med našim kulturnim in političnim stanjem; da se to nesporazmerje popolnoma odpravi, zato bo treba še genera-

cij. Z ozirom na ta dejstva ni mo- goče trditi, da bi bil fašizem samo kredo ene med raznimi političnimi strankami. Prav tako bi se dale označiti kot politični strankarji tisti, ki so sledili Garbaldiju ali pa liberalci, ki jih je vodil Cavour.

Prepad med našo zelo visoko ci- vilizacijo in med našo omejeno po- litično veljavo se je brez dvoma začel polagoma zapirati že v le- tih narodnega prebujenja. — Ri- sorgimento — neposredno pred u- jedinjenjem Italije. Treba je pre- iskati, zakaj je ta prepad vendar- le še ostal precej znaten po izvr- šenem ujedinjenju. Zdi se mi, da je bil temu vzrok prehitro napre- dek v Risorgimentu. Politični do- godki po malih vazalnih državcah, ki so bile večinoma še pod tujo vladno, niso prišli narodovi masi da zavesti, kajti v Italiji je bila raz- cepljenost je onemogočila inicija- tivo in patriotizem prebivalcev. V tej perijodi tujega gospodstva je politika in javnost pritegnila le tiste maloštevilne ljudi v posame- znih državcah, ki so se, četudi proti svoji volji, mogli identifi- cirati s tujerodnim vladajočim ele- mentom. Narod nam ni princev tuje rase niti podpiral, se jim ni upiral, dasi so se ti princei vojsko- vali in osvajali skozi stoletja v bo- jih, ki niso bili prav v nobeni zvezi z narodnimi interesi.

Število Italijanov, ki so se po- prijeli javnih zadev je ob prvem avitu Risorgimenta zelo naraslo. Dasi se masa ob političnih dogo- dkih, ki so pretresali Evropo in so imeli v kratkem pretresti Italijo, po večini ni ganila, so prevzele a- ristokratske in intelektualne manj- šine v javnem življenju obrambo velikega narodnega načela: "Svo- boda in Ujedinjenje!"

V toku dogodkov in očigled pri- bliževanju sijajnega cilja, ki so ga omogočile važne diplomatske ak- cije, ter slava vojnih in političnih uspehov, so se vrste liberalnih pa- trijotov znatno pomnožile; vendar so pa bili še vedno v neprimerni manjšini taki visoko misleči Ita- lijani, ki so predvideli Italijo kot narod, narodno prestolico v Rimu in rojstvo velesile. Velika masa dinarjev, kmetov in malih trgov- cev je ostala indiferentna, ali pa je celo podpiral interes tujega gospodarstva. Na tak način se je vleklo nasprotje med stremljenjem naših voditeljev za polnim prizna- njem države, ki je imela za seboj stoletja kulture, in pa med skrom- nimi sredstvi, ki so jim bila na raz- polago za uveljavljanje moderne državne oblike. Tako se je razlo- žiti tudi dejstvo, da se je Risorgi- mento kot duhoven in političen pojav nadaljeval še dolgo potem, ko so bili njegovi vidni cilji že do- seženi.

Italijani so bili stoletja vajeni, smatrati vladno in državno ter oseb- no in tuje gospodarstvo za isto stvar. Le počasi so se prilagodili novemu dejstvu: narodni državi in vladi. Pojm svobode, ki je pred Risorgimentom vseboval zikanje vlade in njeno nasprotje, je na- enkrat postal s pojmom vlade in države istoveten. Polagoma, stop- njeno je proniknil v ljudsko mi-

POZOR ROJAKI!

Prosti ponk glede državljan- stva in priseljavanja je vsak četr- tek in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli št. 62 Hester & Essex Street, New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

NAZNANILO.

Našim naročnikom v državi Pennsylvaniji naznanjamo da jih bo v kratkem obiskal zopet naš znani zastopnik

Mr. JOSEPH ČERNE

in prosimo, da mu gredo na ro- ko, ter pri njem obnovijo naroč- nino.

Upravištvo.

Prav vsakdo -

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj ku- puje; kdor kaj prod- ja; prav vsakdo prizna- va, da imajo čudovit uspeh -

MALI OGLASI

v "Glas Naroda".

Dr. IVAN ČERNE, LJUBLJANA, Jugoslavija
Gospodarska pisarna (ni advokat) uredi dobro, hitro in po zmerni ceni vse zadeve, ki jih imate v starem kraju spraviti v red.

Poleg več drugih posestev priporočam v prodaj: na Spodnjem Štajerskem, 3 km od žel. postaje, 2 vrelca mineralne vode. Vpeljano podjetje, več hiš s pohištvo, zemljišča. Velika rentabilnost, cena Din 400.000.

ROJAKI: —

Tekom letošnjega leta prirejenih izletov se je vdeležila velika skupina naših rojakov, kateri so bili popolnoma zado- voljni bodisi s kabinami, hrano, postrežbo in pozornostjo, ka- tere so bili deležni med vožnjo. Kot dokaz splošnega zado- voljstva nam prihajajo dnevno vprašanja, ako namerava naš potniški oddelek prirediti to leto še kak skupni izlet. Da vstrežemo našim rojakom, smo se odločili prirediti

JESENSKI (tretji) SKUPNI IZLET

s parnikom

"PARIS"

KI ODPLUJE IZ NEW YORKA,

dne 11. septembra, t. l.

V to svrhu imamo rezerviran poseben oddelek III. razre- da v sredini parnika, najboljše kabine z 2., 4. in 6. posteljami.

Rojaki, nudi se Vam prilika, da obiščete stari kraj v spremstvu našega izkušenega uradnika, ki Vam bo omogočil brezskrbno potovanje v domovino, da obiščete, stariše, sopro- ge, otroke in sorodnike, ki Vas morda že leta in leta željno pričakujejo.

Kdor se namerava vdeležiti tega izleta, naj nam takoj na- znani in pošlje tudi aro, da mu določimo prostor na parniku. Čimprej se kdo zgasi, tem boljše kabino bo imel na razpola- go. Za vsakovrstne informacije in pojasnila stoji vsem roja- kom na razpolago naš potniški oddelek.

FRANK SAKSER STATE BANK

Potniški oddelek.

82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Po široki cesti življenja

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

80

(Nadaljevanje.)

— Gospod doktor, upam, da mi ne boste zamerili, če prihajam k vam. Prihajam le raditega, ker stoji na pismu vaše ime.

Potegnil je iz prsnega žepa pismo, katero je pisala Vera v oni noči, ter ga podal zdravniku. Ta je takoj spoznal pisavo.

— Sveti Bog, — si je mislil, — kaj se je zgodilo?

Pismo se je treslo v njegovi roki in le z največjim naporom se je premagal, poklical sestro, ter ji naročil, naj skrbi za moža. Hotel je biti sam, ko je čital.

— In potem sem hotel še vprašati, gospod doktor...

Dr. Šrat pa ga je s silo potisnil skozi vrata.

— Pozneje, pozneje.

Nato pa je raztrgal kovert. Po prvih vrsticah je skočil pokonci ter zatulil. Zdelo se mu je kot da ga nekdo davi, počasi, a neizprosno. Nato je omahnil na stol, položil roki na mizo, naslonil nanje glavo ter obsedel nepremično.

Sam ni vedel, kako dolgo je trajalo to, a njemu se je zdelo, da leta. Ko je konečno dvignil glavo, je bil smrtnobled in imel občutek, da kot da mu je iztrgano srce iz prsi. Šele tedaj je prečital pismo do konca.

— Torej vendar, — si je mislil s občutkom onemogle bolesti, — torej vendar. In za tega podleža! Jaz jo bom osvetil.

Stisnil je pest, ko je mislil na tega moža brez vesti, brez globljega občutka, lahkomišljenega in sebičnega. Še vedno pa ni razumel, kako je mogla postati njegova žrtev ta ženska, ravno ta ženska.

Solze so zdrknile v njegovo brado, a on se jih ni sramoval. Nato pa je poklical vaškega gostilničarja.

— Povejte mi vse, — je rekel, ter si podpiral z roko glavo, da se ni videlo njegovega obraza.

— Torej, — je prišel gostilničar, — ravno pred osmimi dnevi je bilo, ko je prišla k nam neka odlična gospa. Ker je izgledala bolna in izmučena, smo ji dali najboljšo sabo. Zjutraj, ko ni bilo čuti iz njene sobe nobenega glasu, je šla moja žena konečno v sobo ter jo našla ležečo na tleh, z naširoko odprtimi očmi ter blebetajočo vsakovrstne neumnosti. Spravili smo jo v posteljo in tam leži še danes, če ni medtem že umrla.

— Padar, katerega smo poklicali, je menil, da ne bo več dolgo vzdržala. Vsedel je na nogo ter prijel moža za ramo.

— Ona živi, — je zakričal, — živi! Za božjo voljo, zakaj pa niste prišli že prej?

— Padar je menil, da bo že boljše, — se je glasil odgovor.

Dr. Šrat je posegel v svoje lase, v nemem obupu.

— Moj Bog, da jo najdem še živo, — je stokal v globini svojega srca. Naenkrat pa mu je prišla strašna misel.

— Mrtva je že, človek, priznaj.

— Ne vem, gospod doktor, ko sem se odpeljal, je še živela, padar je rekel: — Dolgo ne bo več vzdržala.

— Kdaj gre prihodnji vlak?

— Ob dvanajstih.

Dr. Šrat je pogledal na uro, a bilo je šele devet.

— S prihodnjim vlakom prilem v Masovo. Sedaj le pojdite. Bil je zopet sam, poln obupa. Vsaka ura, vsaka minuta, katero preživi tukaj s čakanjem, mu jo lahko ukrade za vedno. Nekaj je moral storiti. Preveč je bilo zanj mirno sedeti ter čakati v tej neznozi muki. Tedaj pa se je spomnil Ter Velsa in lotila se ga je hladna, smrtonosna jeza. On vsaj naj bi izvedel, kam je pognal žensko, ki mu je žrtvovala vse svoje življenje.

V hiši Henrika mu je pokazala gospodinjo, ki ga je še dobro poznala, pot v atelje. Potrkal je.

— Kdo tukaj? — je vprašal Ter Velsa.

— Dr. Šrat.

Debeli zavesa pri vratih je zadušila šum, a Henrik je skočil z vzklikom presenečenja pokonci ter obstal obotavljaje sredi ateljeja. Kaj hoče doktor od njega? Konečno je odprl.

Prvikrat je prekoračil dr. Šrat prag ateljeja. Na prvi pogled je zapazil Juana, ki je sedel na egipčanskem stolu ter radovedno, a brezbržno motril novodošlega.

— S čem vam morem postreči, gospod doktor? — je vprašal Ter Velsa, ki je znal dobro skriti svoje občutke za družabnimi oblikami. — Privikrat imam čast videti vas pri sebi.

Dr. Šrat se je ozrl vanj in njegov blede obraz je izgledal kot izklesan iz kamena. Henrik je neprijetno občutil njegovo navzočnost, kajti slutil je, da je ta obisk v zvezi z Vero.

— Hočem govoriti s Vami, gospod Ter Velsa.

— Ne, — je vzkliknila Juana, skočila pokonci ter se izzivalno ozrla v dr. Šrata, — tega ni treba. Ta gospod in jaz nimava nikakih skrivnosti med seboj.

Dr. Šrat se je ozrl na njeno postavo ter se v istem trenutku spomnil, da jo je že večkrat videl ob strani Ter Velsa.

— Tem boljše, — je rekel počasi, — potem naj čuje v vaši navzočnosti, da je lopov. Lopov vsaj na oni ženski, ki je v tem trenutku mogoče že mrtva, radi njega.

Henrik je zarenčal ter stopil smrtnobled pred Šrata.

— Ali hočete to preklicati, takoj, na mestu?

S silo orjaka je prijel dr. Šrat obe tenki, nervozni roki umetnika, ki ni mogel ničesar opraviti proti njemu. Njegovo celo sovrastvo do tega moža se je zrealilo v potezah zdravniškega, v povdar-ku njegovih besed.

— Ničesar ne prekličem, — je rekel mirno, — ter le obžalujem, da morata svet in pravica pustiti take lopove kot ste vi, ne da bi imela pravico kaznovati jih. Vi ste bolj brez časti kot tat, strahopetnejši kot morilec. Kaj vam je storila ona žena, da ste ji vzeli vse, ne da bi ji kaj dali za to?

Ter Velsa je prišel besneti.

— S kakšno pravico stojite tukaj kot obtožitelj, s kakšno pravico se umešavate v moje privatne zadeve? Gospa Konrid vam je mogoče dala dovoljenje za to, a jaz ne. Dali mi boste račun za to, — krvavo zadoščenje.

Dr. Šrat se je nasmehnil.

— Ali se morda bojite, da bi ne bil pripravljen? Motite se...

Jaz, — in pri tem je dvignil svoj glas, — jaz bi smatral celo za služno delo, da oprostim svet človeka vašega kova. Tako daleč pa še nisimo. Najprvo vas bom prisilil, da se odpeljete z menoj v Masovo, prisilil vas bom, da še enkrat vidite svojo žrtev, mrtvo ali živo in šele nato bo prišel najin obračun.

— In če ne bom hotel, — je vzkliknil Ter Velsa, ves iz sebe.

— Saj ste vendar slišali, da vas bom prisilil, kajti vaša pripravljeno sploh ne pride v poštev.

S silo Herkula, s katero je razpolagal dr. Šrat, je prijel slednji Ter Velsa za ramo ter ga odvedel po stopnicah navzdol, v opoldansko vročino ceste, vedno naprej in naprej. Ter Velsa se je pokoril brez odpora, razglav kot je bil.

Počasi je ugasnil odpor Ter Velsa in pokoril se je železni vglji Šrata. Poleg tega pa se je tudi spomnil Vere. V svojem bistvu ni bil slab, kajti spadal je v ono vrsto mož, ki ne vidijo v ženskah ničesar drugega kot bitja, ki se kaj hitro potolažijo, hitreje kot moški.

Zakaj ni bila Vera ena teh žensk! Kako bolj prijetno in udobno bi mogel v takem slučaju živeti z njo! Konec je bil grd in on je sovražil vse grdo. Vedno bolj jasno se je pojavljala pred njegovim duševnim očesom slika: — Vera, mrzla, nepremična, z iztegnjenimi udi in potezami, spačeni od smrti... Stresla ga je groza, ker ni mogel videti nobenega mrtveca.

(Dalje prihodnjik.)

Podedovanje bolezni.

Dednost bolezni na potomstvo je silno važno vprašanje za srečo in zdravje posameznika, rodbine, naroda in človeštva. To vprašanje, dasi je v resnici staro že tisočletja, tudi danes še za premo- gne bolezni ni niti približno jasno rešeno ali je zakrito mestoma še v popolno temo — ali to ga dela še važnejšega. V marsikaterih pa- nogah bolezni pa je veda vendarle že dognala močno jasnost v vpra- šanju njih podedovanja.

Mladenci, ki se oženi, hoče go- tovo imeti kot oče zdrave otroke in zato je važno ne samo, da je sam zdrav, ampak, da si zbere tu- di zdravo nevesto; važno je, da ve, kateri bolezni ali obremenje- nosti njegove ali njegove bodoče žene so dedne na otroke — na ta način se bo lahko izognil nesreče- mu rodbinskega življenja in od- ložil poroko do ozdravljenja svo- jega ali nevestinega ali si poiškal drugo popolnoma zdravo ženo.

Važnejše je za zdrave otroke, da je mati popolnoma zdrava kakor pa oče. Nekateri države vsled te- ga uvajajo zakonske predpise, da mora vsak ženin in nevesta pred poroko predložiti zdravniško iz- pričevalo o svojem zdravju in se poroka dovoli le zdravim zaročen- cem. Tak zakonski predpis bi go- tovo v marsikaterem slučaju vpli- val dobro in blagodejno, ker bi marsikater nezdrav in nesrečen za- kon zabil; na drugi strani se- veda nastane vprašanje, da li bi se vsled tega zakonskega predpi- sa v resnici rodilo manj bolnih, dedno obremenjenih otrok. Taka postava bi bila blagodejna pri vi- sokem prosvitljenem narodu; do- kler mi te postavbe nimamo, pa ve- lja za enkratni pogovor: — Vsak je svoje sreče kovač — a to tudi glede zdravja otrok in rodbine.

Prosvitljenost in znanje vsakega posameznika nosi srečo tudi celo- ti. Če bo vsak ali vsaj velik del nas tudi na tem polju znal najpo- trebnejše, bo to ogromno v prid naroda, in ko dobimo tozadevni zakonski predpis, bo samo koristil ker ga bo vsak umeval.

Podedovati se more bolezni i od očetov i od matere na različne na- čine. Prvi germinativno, to se pravi lastnost bolezni se prenese že pri spočetju iz očetove in ma- terine spočetne celice na potoma- ca in je takoj pri rojstvu očeta a- li pa je spočetka latentna — skri- ta v otroku in šele čez tedne, me- sece, leta pojavi na otroku — v srečnem slučaju pa sploh ne, am- pak šele na otroka otroku. Dru- gič uterino, maternično ali v prav- nem pomenu besede krvno, to se pravi spočetna celica materina in očetova je zdrava in torej tudi za- četi plod, toda mati boluje na go- tovi bolezni, in ker s svojo krvjo hrani plod v sebi, zamore potom krvi tudi plod obremeniti. — Ta dednost izvira torej neposredno samo od matere, od očeta posred- no, ako bi mož ženo najprej za- boleznijo obremenil. V spočetno in krvno dednost spada tudi podedo- vanje takozvane dispoziције a- li naklonjenosti h gotovim bolezn- nim, ki se v življenju lažje poja- vijajo pri takem otroku, kot pri dru- gih, ki žive v enakih življenjskih razmerah, a nimajo tako izrazi- te naklonjenosti k tej bolezni.

Tretjič, izvanmaternično ali bole- zen se veči otroku po rojstvu od matere ali očeta — od matere lah- ko celo med rojstvom, kar pa v pravem pomenu besede ni več ded- nost, temveč zunanji prenos go- tove bolezni na otroka od staršev in od drugih ljudi, ki žive v ožjem stiku z otrokom. Ker pa navadno v najožjem dotiku z otrokom ži- vita oče in mati, ki otroka hrani s svojim mlekom, s katerim mu more vcepiti tudi nekatere bole- zni, je pač glavni prenositelj ozi- roma prenositeljka mati.

Mnoge hibe in bol- zni se pre- neslo nadalje na otroka s samo vz- gojo, to so hibe večj del duševno- moralnega značaja. Poznamo celo množnosti, da se nekatere duševne bolezni človeku, posebno pa otro- ku, naravnost vdahnjejo — indu- cirajo. Prava zdrava vzgoja je za zdrav duševni in moralni razvoj otroka istega pomena, kot higije- na za zdrav telesni razvoj. Že sa- mo ozračje, milje in družba v ka- kršni otrok raste, vpliva s svojim vzgledom in besedo lahko bole- zensko - razvojno na otroka in lahko rečemo, da je tak otrok tu- di vzgojno obremenjen.

Prvi človek je bil zdrav dušev- no in telesno. Ali že od prvih na- ših prastaršev sem vidimo v duhu človeka v stalni borbi z nevdu- dno naravo, da si pridobi vsakda- nji kruh, da daljša sebi in svoj- cem življenju. Milijon je škodnih sil v prirodi, ki vplivajo na člo- veka slabo in so v stanu, da mu povzročajo bolezni na telesu in na duši. Prvotni vzroki vsem bolezn- im človeka so bili in so v glav- nem sledeči: 1. Mehanični, kot u- dari, poškodbe, prelomi, pretres- lji telesa z raznim orodjem ali v borbi z zverjo ali sočlovekom itd. 2. Termični, mrz, vročina, solnčni žarki; neobčeno telo je bilo izpostavljeno vsem neugod- nostim in krutostim podnebnja, ve- trovom, snegu, dežju, vlažnosti.

3. Kemični, sem spadajo razni strupi, ki jih je človek zaužival in jih zauživa s hrano, strupi rastlin, živali, fosfor, svinec itd., strupi ki si jih je sam pripravljval, sem spada že od praprimetnega alkohola dalje morfirji, kokain, nikotin, ko- fein itd. 4. Neredna, nepravilna ali preobilna ali prepomankljiva hrana, slaba voda, glad, pomanj- kanje. 5. Nevredna organska živa bitja rastlinskega ali živalskega izvora, kot bakterije, ki so povzo- čale in povzročajo človeku nebroj nalezljivih ali bakterijskih bolezn- ni — toliko po številu, kolikor je škodljivih vrst bakterij na zem- lji. Vse bolezni slabijo telo in du- ha človeka in v njem njegove po- tome.

Vsi ti vzroki, delujoči in vpliva- joči na človeka tisočletja sem, so mu povzročili na tisoče bolezni, in človek, živč stalno pod njih vpli- vom, se je skušal nekoliko tej več- ni borbi prilagoditi, zavestno ali nezavestno, pridobivajoč na ta način novih ali bolezenskih ali zdravih lastnosti, katerih nekat- ere je začel dediti i na potomstvo. Obenem ga je skušnja učila novih in vedno boljših načinov borbe proti tem škodljivim močem.

Celokupno prizadevanje člove- ka in njegovega uma, kako si o- čuvati zdravo telo in duha v tej borbi, imenujemo danes nauk o higijeni. Katere bolezni in kako se podedujejo, je važno in ne naj- zadnji del higijene, tako važen, da ga je človek začel vpoštevati že v temni pradavnosti ter ga ne smemo zanemarjati tudi danes.

Razdelimo li bolezni človeka, pridržavajoč si v nekoliko zgoraj navedenih prvotnih njihovih vz- rokov, v nekaj velikih oddelkov,

nam ostane še vedno velik del bo- lezni, pri katerih niti ne vemo, kakšni so njih prvotni vzroki. — Denimo v prvi velik oddelke bo- lezni, ki nastopajo kot posledice mehaničnih, termičnih, to je fizi- kaličnih in kemičnih vzrokov, po- tem moramo pri teh v splošnem reči, da so vse pri vsakem člove- ku najpogrejši čisto osebne in se ne prenašajo kot enake bolezni na potomce, niti spočetno, niti krvno niti zungaje. One morejo samo o- četa in mater ter njih spočetne celice in kri toliko oslabiti, da se bodo iz njih rodili slabotni in z raznimi boleznimi obremenjeni o- troci. Oče je naprimer pijanec — vzamemo li alkohol kot kemično škodljivo sredstvo — bolega radi tega na železodnih vnetjih, jeter- nem vnetju, vodenici, živčnem vnetju itd., — otrok njegov se ne bo rodil s temi boleznimi, ampak bo prišel na svet slaboten in sla- boumen, padavičen, gluhoen, i- dijot itd. in če bo ta otrok zopet rodil otroke, bodo šele ti podedo- vali to drugovrstno roditeljevo bolezni. Bolezenske posledice raz- nih mehaničnih vzrokov, kot so zlomljenja, odrezana roka itd., se ne podedujejo kot enake hibe. Istotako se tudi termične in po- škodbe telesa ne podedujejo kot enake na potomstvo. Vemo pa, da lahko i mehanični i termični vpli- vi škodujejo spočetnim celicam tako, da jih ali popolnoma uniči- jo, ali pa, da se iz oškodovanih razvije dete, obremenjeno z raz- nimi drugimi boleznimi. Solnčni žarki zamorejo človeka oslepiti, to slepilo se ne podeduje. Roent- genovi žarki morejo spočetne celice uničiti ali oslabiti, da bo iz njih spočet bolan otrok. Prehlaje- nja se ne podedujejo.

Drugi velik oddelke bolezni, ki izvirajo iz vzrokov nepravilne, preobilne ali prepilne, neredne ali nezdrave hrane, je v mnogem po- doben prvemu oddelku, kar se ti- če dednosti nastalih bolezni. Ven- dar pa imamo v tej vrsti precej bolezni, ki so že same kot takšne dedne, ali pa je vsaj naklonjenost zanje prenosna na potomce. Pri raznih vrstah slabokrvnosti, pro- tinu, tetani, nezavistosti in vseh njih posledicah, vidimo, da se dr- že gotovih rodbin. Pri tem je še usodnejše dejstvo, da je telo s- temi boleznimi obremenjeno, lažje vzprejemljivo tudi za razne druge bolezni, ki imajo čisto druge vz- roke kot prehrano, naprimer na- lezljive bolezni.

Ko vzamemo tretjič velik oddel- ke nalezljivih bolezni, ki so jim vzrok bakterije in bacili, si mora- mo priznati, da imamo pri teh bo- leznih glede njih dednosti še naj- več jasnosti, dasi še tudi tukaj neizmerno mnogo manjka. Koli- kor je danes znano, lahko trdimo, da se nalezljive bolezni ne dedijo spočetno, ampak v kolikor se de- dijo, se godi to krvno in izven maternično, torej med in po roj- stvu, to se pravi, nalezljive bolezn- ni se dedijo kot take vedno le po materi, po očetu pa le neposredno — če je oče okužen poprej ženo. Če je mati zdrava in oče okužen, bo otrok prišel zdrav na svet, je pa velika možnost, da se po rojstvu od očeta okuži, kakor tudi mati.

Vsekakor pa strupi bakterij v te- lesu očetovem oslabe in okvarijo tudi njegove spočetne celice ta- ko, da bo plod že od spočetja sla- bejši, morebiti celo obremenjen s stigmati — znamenji očetove bo- lezni, glasi v njem samem bacilov bolezni ni. Telo se bori proti stru- pom nalezljivih bakterij s stvar- janjem protistrupov, ki uničuje- je bacile in njih strupe — tudi ti protistrupi se v neznatnih koli- činah ali že spočetno, gotoveje krvno in deloma z dojnim mlekom dedijo na potomstvo, zato je po- tek nalezljive bolezni, dokler še ne razsaja dolgo, težak in neva- ren, pri poznejših rodovih pa že milejši in blažji.

V ta oddelke spadajo vse na- lezljive bolezni oziroma bolezni, ki jih povzročajo bacili. Legar, griza, kolera, pegavica, kuga, ko- že, ošpice, škrlatica, davica, otr- lost tilnika, žen, trahom, tetanus, gobavost, malarija in druge ter dve najvažnejši, ker ste potomi- stvu najnevarnejši, jetika in sifi- lis.

Jetika in sifilis se ne prenosita

Kretanje parnikov - Shipping News

31. julija:	Zeeland, Cherbourg, Antwerp; Bremen, Bremen.	2. septembra:	Hamburg, Cherbourg, Hamburg; Andania, Hamburg.
1. avgusta:	Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg.	3. septembra:	Columbus, Cherbourg, Bremen.
4. avgusta:	Aquitania, Cherbourg; Geo. Wash- ington, Cherbourg, Bremen.	4. septembra:	France, Havre; Homeric, Cher- bourg; Bremen.
5. avgusta:	Albert Ballin, Cherbourg, Ham- burg; Majestic, Cherbourg.	7. septembra:	Reliance, Cherbourg, Hamburg.
7. avgusta:	Republic, Cherbourg, Bremen.	8. septembra:	Mauretania, Cherbourg; Pres. Roo- sevelt, Cherbourg, Bremen.
10. avgusta:	Martha Washington, Trst; Colum- bus, Cherbourg, Bremen; Reliance, Cherbourg, Hamburg.	9. septembra:	Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Re- public, Cherbourg, Bremen; West- phalia, Cherbourg, Hamburg.
11. avgusta:	Berengaria, Cherbourg; Pres. Roo- sevelt, Cherbourg, Bremen.	11. septembra:	PARIS, III. SKUPNI PLET: — Olympic, Cherbourg; Leviathan, Cher- bourg; Sierra Vantana, Bremen.
14. avgusta:	France, Havre; Homeric, Cher- bourg.	15. septembra:	Aquitania, Cherbourg.
17. avgusta:	Berlin, Cherbourg, Bremen.	16. septembra:	Albert Ballin, Cherbourg, Ham- burg.
18. avgusta:	Mauretania, Cherbourg; Arabic, Hamburg; Deutschland, Cherbourg, Hamburg.	18. septembra:	Majestic, Cherbourg; Berlin, Cher- bourg, Bremen.
21. avgusta:	Paris, Havre; Olympic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg.	21. septembra:	Resolute, Cherbourg, Hamburg.
24. avgusta:	Aquitania, Cherbourg; Resolute, Cherbourg, Hamburg.	22. septembra:	Berengaria, Cherbourg; Arabic, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
25. avgusta:	Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.	23. septembra:	Thuringia, Cherbourg, Hamburg.
26. avgusta:	Cleveland, Cherbourg, Hamburg.	25. septembra:	France, Havre.
28. avgusta:	Majestic, Cherbourg.	28. septembra:	Muenchen, Bremen.
31. avgusta:	Pres. Wilson, Trst.	29. septembra:	Mauretania, Cherbourg; Geo. Wash- ington, Cherbourg, Bremen.
1. septembra:	Berengaria, Cherbourg; George Washington, Cherbourg, Bremen; Derfflinger, Bremen.	30. septembra:	Martha Washington, Trst; Colum- bus, Cherbourg, Bremen.

SAMO ŠEST DNI PREKO

Z OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE

FRANCE 14. AVGUSTA - 4. SEPT.

PARIS 21. avg. — 11. sept.

HAVRE — PARIŠKO PRISTANIŠČE

Kabine tretjega razreda z umivalniki in toaletno vodo za 2,

a ali 6 oseb. Francoska kuhinja in plača.

19 STATE STREET

NEW YORK

ALI LOKALNI AGENTJE

spočetno, pač pa krvno, sifilis go- tovo, jetika redkeje; jetika pa se- tem bolj gotovo prenese po roj- stvu iz jeterne očetov ali matere na že od rojstva slabejšega, torej že disponiranega otroka, ker živi le-ta v najožjem stiku s starši. — Takojšnja ločitev otroka po roj- stvu od jeterne staršev ohrani lahko otroka zdravega — slaba nada, ker je to pač praktično v življenju neizvedljivo, tako da lahko rečemo: jeterni starši, je- tični otroci.

Tudi mnogim drugim boleznim so vzrok razne bakterije, ki jih pa ne imenujemo nalezljive, dasi bi jih v resnici morali, ko so raz- ni sklepi revmatizmi, flegmone, angine, vnetja srca, pljuč, ušes, oči, tvorijo mnogi žledolomni in čre- vesni krči, vnetje žolčnega in sen- čnega mehurja, ledvice s posledic- ami tvorbe kamenja v teh krajih itd. Pri vseh teh boleznih opaža- mo to, da se rajši drže gotovih rodbin, je torej naklonjenost k njim dedna, kot pa da bi segale na vse ljudi, kot je to slučaj pri vseh takozvanih nalezljivih bolezn- nih.

Tudi duševno bolni starši rodi- jo vedno duševno bolne otroke. Še cele vrste bolezni se nam na- dalje odkrivajo, katerim pa se ni- ti ne poznamo vzrokov niti prvot- nih, niti drugovrstnih, vidimo pa, da je velik del njih deden, oziro- ma temu naklonjen. Pri marsika- terih boleznih moremo čisto lepo in vgljedno videti, kako se prid- žavajo pri ponosu na potomstvo Mendelovih zakonov nasledstva, na primer pri haemofiliji, to je bolezenskem premočnemu krva- venju, deloma pri mastenstvu, to je pri preobilni bolezenski debe- losti, pri raznih živčnih in dušev- nih boleznih, pri slepoti za bar- ve itd. Istotako so dedne notra- nja gluhost, vnetje očesne mre- žnice. Rak se trdovratno drži goto- vih rodbin, prav tako kot jetika.

Gerling in Zieglerov pravita: Verjetnost podedovanja bolezni ali naklonjenosti za njo je tem ve- čja, če se ima dediti 1. od mate- rine strani; 2. če se dalje prenosi v ženski liniji; 3. če je konstant- na v eni liniji; 4. če je dedica ro- dila potem, ko je pri materi bo- lezen že nastopila; 5. čim večje je

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na- tančno poučen o potnih letih, pri- lžaj in drugih stvareh.

Pojasnili, ki Vam jih zamoremo dati valed naše dolgoletne izkušnje Vam bodo gotovo v korist; tudi pripravljamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naseljalne postave, ki je stopila v veljavo s 1. julijem, 1924, zamorejo tudi nedržavljan- dobiti dovoljenje ostati v domovni eno leto in ako potrebno tudi del- z; tozadevna dovoljenja izdaja ge- neralni naseljalni komisar v Wash- ington, D. C. Prošnjo za tako do- voljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje prosluči v stari kraj gla- som najnovejše odredbe.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti narodnika, ali svoje iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. In Jugo-av- riji bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa zamore- jo dobiti samo bene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvot- to. Starši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov pa imajo prednost v kvoti. Pišite po pojasnila.

Prodajamo vome liste na vas pro- go; tudi preko Trsta zamorejo Ju- goslovani sedaj potovati.

FRANK SAKSER

STATE BANK

80 CORTLAND ST. NEW YORK